

BAKONYSZENTLÁSZLÓ

TELEPÜLÉSKÉPI ARGUMENTÁCIÓS KÉZIKÖNYV

1	TARTALOMJEGYZÉK.....	2
2	BEVEZETÉS, KÖSZÖNTŐ	3
3	A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA	4
4	ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA.....	21
5	AJÁNLÁSOK	30
6	JÓ PÉLDÁK	57
7	JÓ PÉLDÁK	72

„Csak figyelek, érzékelem, hogy vagyok, hogy vagyok valahol, és ez már nem jelent otthonosságot. Lenni, otthon lenni természetes állapot: aki otthon van, nem gondol rá, hogy van valahol.”

GreCsó Krisztián

„A település nem egy ideál, nem egy archeológiai lelet, de borgőzös ingatlanfejlesztési bűvészműtárvány sem, ... hanem maga az élet, a maga végtelenségével, gyönyörűségével és borzalmával, egyidejűségével és csodájával.”

prof. emeritus Meggyesi Tamás

A településsel foglalkozó szakemberek már megközelítőleg 100 éve vallják, hogy a település életjelenségeket mutató dolog.

„Minden település valamikor létrejön, „megszületik”, aztán növekedni kezd, stagnál, esetleg elhal vagy megújul, növekszik, működéséhez a környezetből energiát és anyagokat használ fel, ezek átalakításával saját fogyasztására és piacra szánt termékeket állít elő, közben hulladékokat bocsát ki, kapcsolatba kerül más településekkel, és köztük – különösen az ellátás terén - bizonyos munkamegosztás alakul ki. A benne élő emberek helyi társadalmat alkotnak, miközben a település saját történelemmel, kultúrával és hagyományokkal rendelkezik - vagyis sajátosan komplex életjelenségeket produkál. Eközben a település műszaki létesítmények meghatározott rendszere, de nem csak az, hanem élő organizmus is. Ezt az organizmust fenn kell tartani, és a kor követelményeinek megfelelően fejleszteni is kell.”

Éppen ezért fontos minden település számára, hogy saját forrásainak hasznosítási lehetőségeit felismerje, saját fejlődési útját megtalálja. Ez a saját arc jelenti a település önazonos és önálló életben maradását.

A kézikönyv ehhez kíván segítséget nyújtani. A település bemutatásával, az értékek megismertetésével és útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit. Bevezeti az olvasót az építészeti, természeti és táji értékek tárházába, hogy olyan épületet tudjon építeni, ami valódi büszkeséggel töltheti el, egyben illeszkedik a település képéhez, azt ízléssel viszi tovább, értéked ad a település, településkép számára.

A kézikönyvben foglalt ajánlások nem kötelező jellegűek. Nem céljuk az uniformizálás, sőt éppen ellenkezőleg. Céljuk az értékekre való figyelemfelhívás, az értékek megismertetése, a lehetőségek feltárása. A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni. Ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbíródik.

Sebestyén Vince
polgármester

A TELEPÜLÉS RÖVID TÖRTÉNETE

A község mai területe a jégkorszak utáni időtől kezdve alkalmas az emberi megtelepedésre. A cseres-tölgyes, patakokkal szabdaltnak tűnő táj kitűnően szolgálhatta már az ősembert is. Őskori leleteket talált a századfordulón **Mihály István** plébános és **Nováky Gyula** régész az 1960-as évek elején. Ezek jelentős része a veszprémi múzeumban tekinthető meg.

A későbbi időkben, földvárakat építettek a terület védelmére (**Kesellő-hegy, Zörög-hegy**). **Nováky Gyula** tárta fel az öt bronzkori földvárat **1962-1968** között.

A rómaiak is megjelentek e tájon. A vasútállomás épülete alatt római-kori villa falmaradványai bújnak meg. **Révai József** szerint a falu neve **CRISPIANA**. Más források **Bakonyszentkirályt** jelölik e néven. A rómaiak jelenlétéről tanúskodnak a **Traianus**, a **Domitianus**, az **Antonius Pius** és **Hadrianus** korából származó pénzérmék is.

A népvándorlás korában avarok, szlávok éltek e vidéken. A honfoglaló magyarok letelepedése is feltételezhető **900**, a **Dunántúl** elfoglalása után. **Fenyőfő** bizonyítottan **Árpád-kori** település. **Bakonyszentkirályon** a királyi kondások telepedtek meg. A **Bakony** kb. 40 ezer sertés makkoltatását volt képes megoldani. Igaz kisebbek voltak a disznók, s csak azt ették, amit találtak s teljesen egybefüggő volt még az erdőség, melyből azután irtással nyernek szántóföldeket. Valószínűleg falunk területén is disznók makkoltatása folyt. Fennmaradt egy falunév, **Villa Pastorum Porcorum** (disznópásztorok telepe), de ez nem biztos, hogy **Szentlászló** korabeli neve. Az első templomot (mai evangélikus) feltehetőleg a **13. század** végén építették, a tatárjárás után. A falu nevét is e korból származtatják, hiszen ekkor volt szokás a szent kezdetű helységnévadás. A templom korából kikövetkeztethető, hogy a 13. század végén már létezett a település. A mai közigazgatási területen belül több faluhelyet is azonosítottak.

Vinyében a *pannonhalmi* apátság vashámora működött. Neve is ezt jelenti szlávul, ahogy a **Cuha=Szuha** szó is szláv eredetű, jelentése kiszáradó patakocska.

E korban épült a cseszneki vár is (**1263-1281** körül), melynek birtokrészét alkotta a falu. Itt kell megjegyezni, hogy ekkor a község mai területén volt egy, **Szentlászlónál** nagyobb település **Kenyeri (Churgi)**, de nem ott, ahol a ma e néven található külterület. **Kenyeri Vinye** felé terült el, kezdetben királyi erdőóvók laktak, s többször perlekedtek a vinyei jobbágyokkal.

A *cseszneki vár* gyakran cserélt gazdát s vele birtokai is. Volt időszak, amikor teljesen elaprózódtak a területek. Néhány a vár gazdáinak közül: **Csákok**, **Garayak**, **Török Bálint**, **Szapolyai István** (öt **Kincstartó**ként is említik, **Szapolyai János** király apja) és **Babics Pál**. A falu első említése **Zenthlaslo** néven **1437**-ből, **Zsigmond** uralkodásának utolsó esztendejéből való. Ekkor a rendkívüli hadiadó nyilvántartásában 17 egész jobbágytelek szerepel. (Ez feltehetően nem azonos a jobbágycsaládok számával.) Irtásos földművelés folyhatott s a kimerült területeket elhagyva égetéssel nyertek el művelésre alkalmas részeket az erdőtől. Területünkön több valamikori lakott terület nyomaira leltek a fent említett **Kenyerin** kívül is. A téglagyár alatti s a vasútállomás feletti rész ilyen. Ez utóbbi a mai napig a **Faluhely** nevet viseli. Lehetséges, hogy a földművesek lakóhelyüket változtatták egy-egy új terület művelésbe fogásakor. Hogy a két- és háromnyomásos gazdálkodás e tájon mikor alakult ki, arra nincs adat. Tény, hogy a **19. század** közepéig nyomáskényszert alkalmaztak.

Török Bálint az, *akié a föld, azé a vallás* elv alapján jobbágyait az akkor kialakuló s gyorsan terjedő evangélikus (lutheri) vallásra térítette. A zavaros török időkben azután meg is maradtak e hiten, e környéken nem érvényesült igazán az ellenreformáció ereje.

A török-Habsburg háborúk idején a határvidéken helyezkedett el a falu. **1531**-ben a törökök feldúlták, lakói elmenekültek. Ekkor szűnt meg a templom körül feltételezett pálos kolostor is. Újabban a kolostor létét történészek megkérdőjelezik. A templomról Szentgyörgyi Ferenc evangélikus lelkész egyháztörténetében (1950) a következőket írja:

A mostani evangélikus templom keletkezésére vonatkozólag megbízható adatunk nincs. Az egyik hagyomány szerint I. Lipót korában - gróf Esterházy János, akkori győri várkapitány, ki az

evangélikusok istentiszteletein többször részt vett és annak áhítata őt annyira meghatotta, hogy evangélikussá lett – keletkezett. Az új hitben való fellángolása arra indította, hogy az egész templomhelyet, a körülötte elterülő dombbal együtt az evangélikusoknak adja, hogy ott építsenek templomot. Ezen a dombon meg nem határozható idő óta romokban hevert egy épület, melynek hajdan erős és szilárd falai voltak. Ilyen állapotban vették át a templomteret az evangélikusok és építették fel ide lapos tetejű imaházukat.

Egy másik hagyomány szerint a templom és a templom-tér valamikor a vörösbarátoké (Paulinosoké) lett volna, kiket I. Lipót a községből is és az országból is elűdözött erkölcstelen életmódjuk miatt.

1544-ben pusztaként említik. Határát az *ugodiak*, *csótiak*, *teszeriek* használták. Ekkoriban alapos ritkítást hajtottak végre a *bakonyi* erdőben. A török ellen a várakat árkokkal és palánkokkal erősítették meg, s ehhez kellett a fa. Egy másik 1548-as törvény pedig előírta az utak környékének megtisztítását, mely szintén sok fa kivágásával járt.

A 15 éves háborúban (1591-1606) a **Bakony** is hadműveleti terület. **Veszprém**, **Palota**, **Győr** elesett, **Csesznek**et (1594-ben), **Vázsonyt**, **Pápát** harc nélkül engedték át a törököknek.

A török időkben a cseszneki niháje (legkisebb török közigazgatási egység) egyik tímárbirtoka.

1598-ban **Schwarzenberg** és **Pálffy** vezetésével visszafoglalták e várakat. **Csesznek**et az **Esterházy** családnak ajándékozzák. Egyes források szerint **Esterházy Dániel** (1585-1654) kapja, mások szerint fia **Esterházy Gábor** (1618-1690), ki 1656-ban cseszneki várkapitány, majd győri városparancsnok. 1683-ban grófi rangot kap s 1686-ban elnyeri végleg **Csesznek** várát. (Pallas Nagy Lexikona) Tény, hogy mindkét alkalommal megtörtént az adományozás, de az elsőnél még „terhelt volt” a birtok. 1945-ig az **Esterházyak** tulajdona lesz az uradalom, s vele Szentlászló falu. Akkor még külön kezelték a pusztákat, Kenyeri és Vinye nem tartozott Szentlászlóhoz.

1617-ben a község továbbra is evangélikus vallású. **Dénes Gábor** lelkész 1783-ban veti papírra, hogy 1666-ban önálló lelkésze volt a gyülekezetnek, akit **Kovács Györgynek** hívtak. Megjegyezte, hogy szabad vallásgyakorlat volt. Ez abban az időszakban rendkívülinek számított.

Esterházy János gróf (ő katolikus) a **Lipót-féle** protestánsüldözés idején megvédte lelkészét. A faluban nyert menedéket **Lőwey Balázs**, **Győrből** menekült lelkész, ki hálája jeléül egy serleget ajándékozott a gyülekezetnek 1691-ben. E kehely ma is megtekinthető. Ő volt a *szentlászlói* gyógyforrás első népszerűsítője is. E korból, 1693-ból származott az egyik harang. Sajnos az első világháborúban ágyú lett belőle.

Szintén fennmaradt egy pecsétnyomó, ma a Megyei Múzeumban található, melyről **Thaly Kálmán** a Századok c. folyóirat 1874. évi számában tett közzé ismertetőt. A pecsét központi ábrázolása: eke, csoroszlya, csillag, gabona.

A **Rákóczi-szabadságharc** hadi eseményei elkerülték a falut. **Vak Bottyán János** 1707-ben innen keltezte egy levelét, tehát igaz a néphagyomány, mely szerint itt gyógyította reumáját. **Vak Bottyán** egyik katonája **Terstyánszky István** ugyanebben az évben írt levelet a faluból **gróf Esterházy Antalnak**, hogy betegségének jót tett a *szentlászlói* fürdő s indul a tábor felé. **Takáts László** A *Rákóczi-szabadságharc* egészségügye című munkájában megemlíti, hogy: „*Különböző jelentésekből egyéb fürdők használatáról is tudunk (Bakonyszentlászló, Pöstyén-Banka, Baldóc), arról azonban nincs adatunk, hogy ezeken a helyeken is lett volna kuratórium.*”

1735-ben **Bél Mátyás** ír a faluról. Még szintiszta magyar faluként jelöli. Megjegyzi, hogy a salétromos forráshoz fürdőt építtetett az uraság. Északról egy **Csehid** nevű falut nevez meg szomszédként.

Ugyanebben az évben tudjuk, hogy a gyülekezet élén változás történt **Clement Jakab** helyett **Palotai Sámuel** lett a lelkész.

1747-ben említést tesznek egy esztergályosról s két takácsról, falunkat is elérte a helyi munkamegosztás, megjelent a háziipar.

A 18. század közepére sikerült a török-kor után újjászervezni az uradalom működését. Összeírták a jobbágyokat, a terményeket. A királyi felmérések mellett saját gazdasági kimutatások is készültek. **Szentlászlón** 30-40 pozsonyi mérőnyi szántó, 50-60 sertés és ugyanennyi marha, 10-15 ló, 100-120 kecske és juh lehetett ebben az időszakban. Urasági malom még nem volt. A kevés számú ló

alkalmazása, a háborús események mellett, a hagyománytiszteletet mutatja, igasállatként még nem vált általánossá a lovak fogatolása.

Sokáig azt tartották a történészek, hogy az erdőirtás a sváb telepesek megjelenésével indult meg. Ma már bizonyított, hogy ez már a török kiűzése után megkezdődött.

A XVIII. században megkezdődik a svábok betelepítése a **Bakonyba**. A környékbeli falvak szinte mindegyikébe érkeznek telepesek.

A németajkú betelepülők érkezésének pontos dátumát nem ismerjük. **Gyirótra 1814-ben, Magyarszentkirályra**, mely szintén **gróf Esterházy Gábor** birtokában volt, **1769-ben** érkeztek meg a telepesek. Feltehetően **Magyarszentlászlóra** is ekkortájt. Az **1769-es** úrbárium már felsorolta a házas zsellérek között őket. Később a két falunak külön-külön lesz úrbárium. **Németszentlászlót Korabinsky Mór 1785-ben**, mint német lakosságú új telepet említi. A falu ekkor 21 egész jobbágytelek nagyságú. Megosztottsága kettős: nyelvi és vallási. A németek római katolikus vallásúak, templomuk **1779-ben** készül el (az 1884-es térképen már látható), **1790-től** lesz önálló plébániájuk. Első plébános: **P. Rosás Bernardinus**. Ebben az időszakban készül el a grófi család nyári kastélya is.

Bakonyszentlászló az 1700-as évek végén egy két utcából álló település volt. Az észak-dél irányban futó mai Vak Bottyán utca és az abból középen a templomnál kiágazó mai László király utca alkották a település magját. A mára lakott szőlőhegyi részen ekkor még házak nem álltak. Az akkor meglévő utak **Gic, Fenyőfő, Bakonygyirót és Bakonyszentkirály** irányába vezettek ki a településről.

1793-ban a magyar részen működött iskola, s ez feltételezhető a német részről is, mivel említést tesznek az iskolamester házáról, mely a plébános lakása lett.

Az első népszámlálás (**1784-1787**) alkalmából összeírtak 104 házat, 147 családot, 687 főt, **Németszentlászlón** 47 házat, 60 családot, 276 főt.

1777-ben Gömör István orvos ír értekezést a gyógyforrásról, **1799-ben Kitaibel Pál** jár **Szentlászlón**, megvizsgálja a forrást s feltételezi, hogy a fenyves őshonos e tájon.

1809-ben falunkon keresztül is menekültek nemesi felkelők a kismegyeri csatavesztés után.

1816-ban az evangélikus templomot átépítik. Egy **1830** körül készült térképen megfigyelhető, hogy kiépült egy új utca Pápateszér irányába és jelölve van – mai helyén - Kenyeri major is.

E korszakból tudjuk, hogy a környék (37 falu) gabonáját a *pápateszéri* malmokban őrölték. 25 malom emlékét őrizték meg, ebből egy **Fenyőfő** községé volt. Naponta 150-200 kg búzát tudott megőrölni egy malom. Nagy Péter malomkutatónak köszönhetjük a következő információkat:

Az 1850-es évek kataszteri térképén Bakonyszentlászlón, a Malomtisztásnál eredő, később a Sokorói Bakony-érbe torkolló patakra épülve a következő malmokat találtam a falu területén.

Ezek a víz folyásiránya szerint, a forrástól kezdve sorrendben az alábbiak:

1. *Herrschaftliche Mühle (hrsz 4014)*
2. *Deutsch: Gemeinde Mühle (hrsz 4005)*
3. *Ung: Gemeinde Mühle (hrsz 3992)*
4. *Albertok Mühle (hrsz 3314)*
5. *Csörnyei Mühle (hrsz 3309)*
6. *Albert Mühle (hrsz 3303)*

A napóleoni időkről nincsenek adataink. A *reformkor* a faluban, a lakosság magyarosításában merült ki. A korábbi feltehetően jó viszony ekkor romolhatott meg. A két falurészben megjelentek az eltérő nevek. Pl: **Németfalú** bíróját **1779-ben Mente Jánosnak** hívták.

1828-ban már nyolc kézművest tartottak nyilván s egy honoráciort (nem nemesi származású értelmiségi), akit a „magister linquarum diplomaticus” bejegyzéssel illettek.

A reformkor során fontos volt a nemzetté válás igénye, a magyarságtudat erősítése. Folyamatosan terjed a magyar nyelvhasználat a svábok között is. **1847-ben** a tanítót, **Korn Györgyöt** dicséretben részesítették szorgoskodásáért. A folyamat erőszakkal vagy erőszak nélkül, végül eléri célját. **1870-ben** még kétnyelvű oktatás folyik, **1898/99-es** tanévben már csak magyarul tanítják a gyermekeket. A századfordulón még minden negyedik mise nyelve német volt. **1910-ben** a 135 családfőből 100 a német nyelvű mise megszüntetését kéri. Napjainkra azután teljessé vált az asszimiláció (nemzetiségi beolvadás), németül már csak az iskolában tanulnak a valamikori németek leszármazottai.

1848-ban, a faluban is soroztak katonákat, egyikük a *pákozdi csatában* is részt vett. (Az igazi nagy hadiesemények mindig elkerülték e környéket, mert a terepadottságok, az erdőségek, a főközlekedési utak és a városok hiánya miatt nem számított stratégiai területnek.) A decemberi újoncozást és a karácsonyfavágást azonban már megtagadta a két falu.

A szabadságharc után a járási központ a földesúri Csesznekről a fejlődő, polgárosuló Zircre került át, s megváltozott az elnevezése is.

A *jobbágyfelszabadítás* jelentős változásokat hoz a falu életébe, igaz a földesúrral nehezen, csak pereskedéssel sikerül megegyezni. A volt úrbéres zsellérek erdő- és legelőilletményüket közös használatban tartották. Az erdőhasználatot szigorú állami előírások szabályozták.

1867-ben tűzvész áldozatául esik az evangélikus iskola, a tanítólak. Ezt a tüzesetet még több feljegyzett tragédia követi. **1889**-ben, **Németfaluban** pusztított a vörös kakas. 104 család lett nincstelen és súlyosan megsérült a katolikus templom is. Egy időre be is kellett zárni. Kisebbségi mértékű tüzeset volt **1924**-ben. Az önkéntes tűzoltók egylete **1925**-ben alakult.

A téglagyártás az **1860**-as évekig vezethető vissza. E korból maradt fenn égetett és szárított (vályog) téglák is.

Az **1880**-as évekre már kezdett beépülni a település déli részén található kertek övezete is. A „régisírkert” – ma meddőhányó” - a fenyőfői út mellett volt található. Ez a temető került áttelepítésre a bányanyitáskor. Itt temették el az olasz-front hőseit báró Heim Gézárt és az első magyar gőzhajózási társaság egyik vezetőjét, adorjánházi Molnár Gábort.

Az ekkor készült térképen megfigyelhető a vasútállomást a Kenyeri majossal és a téglagyárral összekötő „lóré”-vasút”. A vasútállomás az akkori **Bakonyszentlászlótól** messze esett.

A **Győr-Veszprém-Dombóvár** vasútvonal **1896**-ban nyílt meg, lehetőséget biztosított a további iparosításhoz. A *vinyei fűrészüzem* **1912**-től működik.

1858-ban **Pántz József** győri fürdőtulajdonos **gróf Esterházy Sándortól** bérbe vette a fürdőt, melynek épülete a századfordulón ismeretlen okból az enyészeté lett.

1895-ben a falu 6686 kat. hold területéből 4962 kat. hold volt az **Esterházy**-birtok része.

A századforduló nagy kivándorlási hulláma nem kerülte el a *Bakonyalját* sem. Sokan vándoroltak ki **Amerikába** a jobb megélhetés reményében. Jelentős részük azonban csalódott, s visszatért, így lett „amerikás magyar”.

Az első világháború jelentős veszteségeket okozott, az **1892**. április 7-én **Bakonyszentlászló** néven egyesített, községnek. A hősi halottak emlékére hősligetet alakítottak s minden elesett emlékére fát ültettek. Itt tartották a hazafias rendezvényeket, s évente a hősök napját.

A háború alatt olasz, szerb és orosz hadifoglyok dolgoztak, segítettek a gazdaságokban. Ők építették az erdei kisvasutat is. Az oroszok közül néhányan a háború után nem tértek vissza hazájukba. A két világháború közötti időszakban egyértelmű fejlődés figyelhető meg.

1924-ben szeszgyár épül, kőbányát nyitnak a **Cuha-völgyben** horvát és vend kőfejtőkkel, **1929**-től gőzmalom működik **Kenyeriben** (**1950**-ig). **1934**-től tégláégető kemence működik. Megoldott a tejbegyűjtés, működik a Hangya Szövetkezet.

Jelentős az iparosok száma, nyáron idegenforgalmi központ a falu. A páratlan természeti környezet mellett vendégfogadók is találhatóak. A vendégek többsége családonál a „tisztaszobában” van elszállásolva. A forgalom nagyságát bizonyítja, hogy 3 kocsmá, 3 hentes, 6 kereskedő is megélt. Mindehhez jön a falu akkori büszkesége a **STRAND**, melyet **Weinhardték** hoztak létre az **1920**-as évek végén. Itt húsz kabin volt, tornaszerek, szórakozási lehetőségek.

A középosztály tagjai közül sokan választották **Bakonyszentlászlót** pihenésük helyéül, országosan ismert üdülőfalunak számított. Erről **Tatay Sándor** is említést tesz, a *Zirc és Vidéke* hetilap egyik **1933**-as számában pedig a neves vendégek név szerinti felsorolása is olvasható.

Kevésbé ismert tény, hogy a farkasgyepűi szanatóriumot eredetileg Vinyén szándékoztak megépíteni, ahogy Angyal Armand győri rendőrkapitány fürdőépítő terveiről is kevesen tudnak. A hajdani Antónia fürdő már csak az idősek emlékezetében él.

1930-ban bevezették a villanyt. **1938**-tól már rendszeres mozivetítések is voltak. Sokféle önszerveződés jellemezte a községet. Volt dalárda, színjátszó kör, **1925**-től futballcsapat.

1926-ban a viszonylagos jólétet igazolja, hogy **Abonyból** kell kubikusokat fogadni a falu főutcájának kikövezésére. **1938**-tól önálló orvosi körzet alakul, az első orvos **Sárközi Géza**, aki az orvoslakás elkészültéig, - **1943**-ig - a kastélyban lakott.

Jelentős változást ismét a világháború hozott. A fiatal férfiak a frontra mentek, közülük sokan soha nem tértek vissza. Az itthon maradottaké az aggodás lett és a jegyrendszer. No, és a munkát is nekik kellett elvégezni.

A német megszállás következtében 4 zsidócsalád 16 tagja indult el községünkől a végső útra.

A front **1945.** március 24-én érte el a falut. A *győri* hadiüzemek dolgozóit ide telepítették ki a bombázások elől. Innen jártak be dolgozni.

1945. március 22-én szovjet repülőgépek (Raták) támadták a falut, s három bombát dobtak le. Öt halottja lett a támadásnak.

A német *SS Totenkopf* páncélosok jelentősebb harc nélkül feladták a falut.

A világháborút követően a társadalmi mozgások felgyorsultak. A falusi ember által megszokott kiszámíthatóság, tervezhetőség megszűnt.

A földosztással új tulajdonosi réteg jelent meg. 260 *bakonyszentlászlói* „újgazda” próbálkozott meg immáron az önálló gazdálkodással. A régi gazdák őket nehezen fogadták be, hisz „nem saját emberségükből szereztek a földet”, hanem úgy kapták. Ez belső társadalmi feszültséget szított. A kommunisták országos, s helyi térhódítása azonban ismét közelebb hozta egymáshoz az embereket.

A kommunizmus eszméje a szentlászlóiaktól nagyon messze állt. Nem volt művelt szakmunkásréteg, ki népszerűsíthette volna, vallásellenessége pedig egyenesen szembe fordította a lakosságot. Idegen agitátorok győzködtek azt a réteget, amely osztályhelyzeténél fogva „vevő” volt az új ideológiára, a nincstelen és képzetlen segédmunkásokat, a volt cselédeket. Többségük számára ez a jobb életkörülményeket s az eddig hiába vágyott hatalmat jelentette. A lakosság döntő többsége kimondottan ellenszenvvel viseltetett az új társadalmi berendezkedéssel szemben.

Az **1948-49-** es fordulatot követően leváltották a község eddigi vezetőit, menesztették a jegyzőt is. Az addig magánkézben lévő téglagyárat, fűrészüzemet, szeszgyárat állami tulajdonba vették. Vezetőiket leváltották, termelésüket központilag szabályozták.

Az oktatás államosításával megszűnt felekezeti iskolák szerepét az egységes általános iskola vette át. Tanárai a volt kántortanítók közül kerültek ki. A hitoktatás folyamatos volt, bár a felső pártszervek mindent elkövettek visszaszorításáért. Megalakult a helyi úttörőcsapat is.

A **Rákosi** korszak súlyosan megviselte a lakosságot. A „téesszcsésítés” sokkja, a beszolgáltatások, a padlássöprések, az állandó fenyegetettség, a zaklatások, a besúgások rettegésbe s közönybe, befelé fordulásba kergették az embereket. A „helyi passzív ellenállás” miatt idegenből kellett megbízható vezetőket hozni a faluba.

Az **1956-** os események **Bakonyszentlászlón** nem voltak túlzott jelentőségűek. Törték le vörös csillagot, égettek el fontos iratok és orosz tankönyveket. Az üzemek leálltak, a környező falvakból is érkeztek emberek a faluba. Ledöntötték a szovjet emlékművet és felléptek a kommunisták ellen, betörték néhány ablakot. A parasztok felgyújtották a TSZ szalmakazlait.

Mindezek ellenére a „helyi forradalom” vértelen és különösebb atrocitásoktól mentesen zajlott le. A megtorlás már jelentősebb volt. Bebörtönzések, kínzások, meghurcoltatások, megfélemlítés jellemezte. Sokan életük végéig hordták az 56-os stigmát.

A TSZ szervezés, mint az ország más részein, itt is kétszer történt. Az első formáció megszűnt **1956-** ban. A másodikra, most már alaposabb előkészítés után, **1959-** ben került sor.

A község a **Kádár-** korszakban, bár kétségtelenül produkált kézzelfogható eredményeket, mégis a relatív lemaradás jeleit mutatta. Épült orvosi rendelő, gyógyszerár, fogorvosi rendelő és lakás, egészségház, posta, könyvtár, ABC-kisáruház, óvoda, étterem, TŰZÉP-telep, lakberendezési bolt, fodrászüzlet, pedagógus szolgálati lakás. Felújították a kultúrházat, pormentesítették az utakat, több km járda készült el. Évente átlag 8-10 új lakóház épült fel önerőből. Új utcások alakultak ki, az úgynevezett „pelenkautcák”. Mindezek azonban csak statisztikailag jelentős eredmények, a falu mind nagyobb lemaradást mutatott a hasonló nagyságú településekhez képest. **Bakonyszentlászló Zirc** után a környék legnagyobb települése. Az addigi hagyományaiból adódó elvárásoknak nem tudott (vagy valakik akarták, hogy ne is tudjon) megfelelni. A környékbeli magasabb szerveződések közül egyik sem került a községbe. Az ÁFÉSZ és TSZ központok kisebb és jelentéktelenebb falvakba kerültek. A lakosság stagnált, s mind jobban érvényesült a környékbeli városok munkaerő-csábító hatása. Egyre nőtt a szakmát tanultak s az érettségizettek száma. Közülük mind többen választották a városokat letelepedési helyül.

Javulást a '60-as évek végén indult új iparosítási hullám hozott, mely új téglagyárat, a fűrészüzem bővülését s a bauxitbánya megnyitását eredményezte.

E fejlesztések új munkahelyeket, a fiatalok megtelepedését s valamelyest a falu fejlődését is jelentették. (pl. bővült az óvoda és az iskola)

S ekkor következett be a rendszerváltás, mely sajátos ellentmondást hozott. Felgyorsult az infrastruktúra fejlődése. A 1985-ben elkészült a vízvezeték-hálózat, a 1997-ben kiépítették a telefonhálózatot, majd 1998-ra elkészült a szennyvíztisztító a csatornahálózattal együtt, majd 2000-tól már a vezetékes gáz használata is természetesnek számított. Megújult a faluközpont, új egészségügyi centrum, kibővített idősek otthona, felújított kultúrház és közösségi tér adott modern arcot a „főtérnek”, melyen az 1995-ben épült önkormányzati hivatal is áll.

A rendszerváltás fájdalmas következményei: az addigi 17 munkahely többsége megszűnt. A beinduló privatizáció áldozata lett a téglagyár, a fűrészüzem, a magánosítás után bezárásra kerültek, a munkások az utcára. 2004-ben bezárt a legnagyobb foglalkoztató, a bauxitbánya is. A község legnagyobb munkáltatójává az önkormányzat vált. A munkaképes korosztály zöme Győrbe ingázik. Igaz, ennek feltételei jelentősen javultak a 2002-es megyeváltás után.

Jelentős szerepet tölt be a község életében a páratlan természeti környezet, mely lehetőséget adott az idegenforgalom fellendítésére. Ehhez kapcsolódik a bezárásra javasolt Bakonyvasút (Győr-Veszprém vasútvonal) 2011-es műemléki védelembe vétele is, melynek elérésében községünk vezetői kiemelkedő szerepet játszottak.

A község lélekszáma folyamatosan csökken, az átlagéletkor pedig emelkedik.

Bakonyszentlászló keresi a fejlődés, az életben maradás feltételeit. Ennek egyik lehetősége a kedvezményes építési telkek biztosítása és az első lakáshoz jutók támogatása.

Minden adott, ami élhetővé tehet egy dunántúli falut. Csak a nagyváros van messze...

Bakonyszentlászló állandó népességének változása (év/lakos)

1869	1881	1890	1900	1910	1920	1930	1941
1385	1283	1375	1443	1414	1535	1584	1644
1949	1960	1970	1980	1990	2001	2011	2018
1808	2013	2076	2047	2092	2064	1907	

ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSKÉP, TELEPÜLÉSKARAKTER

Bakonyszentlászló természetföldrajzi szempontból a Dunántúli-középhegységen (nagytaj) belül, a Bakonyvidék (középtáj) Északi-Bakony (kistáj) fekszik. A település a Bakony hegység egyik legészakibb települése. Közúton Veszprémtől 44, Zircről 22, Győrtől és Pápától pedig kb. 36 km-re fekszik. A falu a tengerszint felett 220-260 méter magasan fekszik, nyugati és dél-keleti irányban erdők, északi és észak-keleti irányban mezők veszik körül.

Településszerkezet

A településre az organikus fejlődés és az így kialakult utcahálózat a jellemző. A jelenlegi falu magját két régebbi főutca adja. Az 1715-1720 között betelepített német lakosság és a meglévő magyar

lakosság egy-egy főutcát épített ki házaival. (Ezek a Vak Bottyán utca és a Szent László utca) Mindkét főutca tölcseresen kiszélesedő szerkezetű. A kelet-nyugati irányú mai Szent László utca tölcsertorkolatában található a falu műemlék temploma. A falu tengelyét ma is ez a két főutca jelenti. Ezekből az utcákból ágaznak le a település újabb keletű utcái. A településszerkezet másik jellemzője a főbb közlekedési utak mentén és a völgyekben elnyúló utcák kialakulása, mely a hegyvidéki települések általános jellemzője. A település szerkezetét nagymértékben befolyásolta a vasút megjelenése is. A vasútállomás felé elnyúló hosszú utca és az állomás körüli két másik utca kiépülése a vasút településszerkezetet formáló vonzerejét jelzi.

A település középső részében a falusias szerkezettől teljesen elütő lakótelep jellegű beépítés található. A terület a bauxitbánya megnyitása után a '70-es években alakult ki. Az itt dolgozók lakásellátását biztosította a négy darab egyenként három emeletes panelház.

A település organikus szerkezetétől kissé elüt a '90-es években kialakított új lakóterület. (Béke utca, Barátság utca) A hagyományoktól eltérően beépítésre került az eddig zöld domboldalként funkcionáló terület a település magjában.

Intézmények

Az intézményi épületek jól karbantartottak, megfelelnek mind az építési koruk, mind az állaguk tekintetében. Felújítást nem igényelnek. A iskola, óvoda, polgármesteri hivatal a '90-es években épült illetve felújított szép, igényesen kialakított épületek.

Településkép, utcaképek

Bakonyszentlászló a magasból nézve dombvidéki települések jellegzetes képét mutatja. Az lakóutcák a völgyekben, mélyebb területeken futnak, míg a kertek felkapaszkodnak a hegyoldalakra, domboldalakra. A Bakonygyírot felőli bevezető úton közeledve a település felé jellegzetes sziluett bontakozik ki. A falu szinte szétfoszlik, beleolvad a tájba, a nagy kertterületek és a domborzat miatt nincsenek éles határok a falu és a táj (környező szántóterületek és rétek) között. A bevezető út viszonylag keskeny, a központot egy erős kanyarral érjük el. A központ felé közeledve az utca kiszélesedését tapasztaljuk. Az tölcseresen kiszélesedő főutca közepén magasodik a polgármesteri hivatal, mely kiemelkedik környezetéből (és sajnálatos módon eltakarja a falu legnevezetesebb épületét a műemlék evangélikus templomot). A polgármesteri hivatalt elhagyva elérjük a másik történelmi főutcát. A két történelmi magot és utcaképet alapvetően földszintes parasztházak alkotják, ebből csak az újabb kori épületek ütköznek ki, melyek szinte kivétel nélkül emeletes vagy tetőteres házak. A történelmi központ településképe megőrizte a hagyományos falusi utcaképet. Az evangélikus templom és a polgármesteri hivatal mellett több más jellegzetes vagy kiemelkedő épület is található a településen. A régebbi épületek közül említést érdemel a római katolikus templom és az erdészeti szép, régi formájában fennmaradt épülete. Szintén kiemelkedik a településképből az iskola épülete, mely egy modern, de szép épületegyüttes. Az épített környezeten kívül a településképet pozitívan befolyásolják a terepből több ponton kiemelkedő beépítetlen, zöld domboldalok.

Az utcaképek tekintetében a település legmeghatározóbb elemei a széles Vak Bottyán és László király utcák. Mindkét utcára jellemző, hogy az utca a végpontokon tölcseresen kiszélesedik. Az utcaképek meghatározó alkotóelemei a megmaradt régi parasztházak, viszonylag keskeny telkek és a Vak Bottyán utca esetében a széles főutca kiterjedt, szépen karbantartott zöldfelületekkel rendelkezik. A Vak Bottyán utcában az utcaképet kedvezően befolyásolják a házak előtt ültetett diófák. A központ lakóházai jellegzetes falusias utcaképet adnak. A kis szélességű telkek miatt a házak utcai homlokzata viszonylag keskeny, általában csak két ablaknyílás és egy ajtónyílás van rajtuk. A ház mellett az agrár életformára utaló nagyobb, szélesebb kapu található, esetleg a házzal szembe fordított nyárikonyha és általában tömör kerítés. Az ereszek az utcával párhuzamosak, tetőhajlás általában 40°. A lakóházak vakoltak, díszítésük kevés.

Ezekon kívül kiemelkedően szép utcaképet alkot a két oldalon gesztenyefákkal beültetett vasútállomáshoz bevezető út is.

A mezőgazdasági életformát híven tükröző pajtasor a Vak Bottyán utcára nyíló telkek hátsó részein szintén jellegzetes településképet nyújt. Az egymás mellett szépen sorakozó pajtasor, a szinte teljesen egyforma stílusú, kidolgozású épületek már csak ebben az utcában maradtak fenn a településen.

A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKEK, HELYI VÉDETT ÉRTÉKEK, TELEPÜLÉSKÉPI JELLEMZŐK, NÖVÉNYZET

Műemlék

Bakonyszentlászló település műemlékei:

- 9621 Római katolikus templom, Petőfi Sándor utca (hrsz.: 33),
- 23581 Római katolikus templom műemléki környezete (hrsz.: 27, 31/6, 37,38/1,617/5, 618, 619),
- 9622 Evangélikus templom, Vak Bottyán utca (hrsz.:172),
- 23582 Evangélikus templom műemléki környezete (hrsz.: 119, 170, 171, 173, 174, 175, 181, 28, 30, 31/3, 333, 334, 391),
- 17952 Magas-bakonyi vasútvonal (hrsz.: 0187/7, 0191, 0193/1, 0196, 096/1).

Szagrális és történelmi emlékek és építészeti értékek

A település élete, idegenforgalma továbbá turisztikai szempontok szerint az alábbi épületeket, építményeket, műtárgyakat javasoljuk helyi védelemre: a László király utca 40. szám alatti lakóházat, a László király u. 100. sz. alatti épületet, a Vak Bottyán u. 33.sz.alatti lakóházat, a Vak Bottyán u. 35.sz. alatti lakóházat, a Vak Bottyán u. 47. sz. alatti lakóházat, a Vak Bottyán u.

51. sz.alatti Lakóházat, a Vak Bottyán u.69. sz. alatti Lakóházat, a Vak Bottyán u. 97. sz. alatti Lakóházat, a László király utca 5. sz. alatti Lakóházat, a Petőfi utcában található Bakonyerdő Zrt. Bakonyszentlászlói Erdészet Épületét, a Petőfi utca 14.sz.alatti lakóházat, a Rózsa u. 2.sz. alatti lakóházat, a Kőkeresztet a László király u. - Fenyves u. csomópontjában, és a Kőfeszületet a Vak Bottyán utcában.

Az országos vagy helyi védelmet nem élvező, de a hagyományos beépítési formát őrző, történeti értékű lakó- és gazdasági épületek, tömör deszkázott kapuk vagy áttört oszlopos kerítések, amelyek még fellelhetők a településen. Szerepük a település arculatában jelentős, egyrészt az épített örökséget kötik össze a természeti és mezőgazdasági tájjal, a közlekedés építményeivel, másrészt a hely történetével.

A leg archaikusabb formájú épületek az **utcára merőleges gerincű** ormfalas vagy kontyolt **nyeregtetős épületek**. Homlokzatuk szinte minden esetben aszimmetrikus elrendezésű kettő – álló téglalap alakú – ablak és jobb vagy bal oldalon a bejárat, amely jellemzően az utcáról nyílik. Alaprajztól függően jellemzően tornácos épületek. Az épületek mellé egyaránt társulhatnak tömör nagykapuk vagy áttört kerítések.

A házak között találunk nagyon szépen felújított, karban tartott házakat és sajnos olyan házakat is, amelyek állaga mára erősen leromlott.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TÁJI ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Tájhasználat, tájszerkezet, tájtörténet

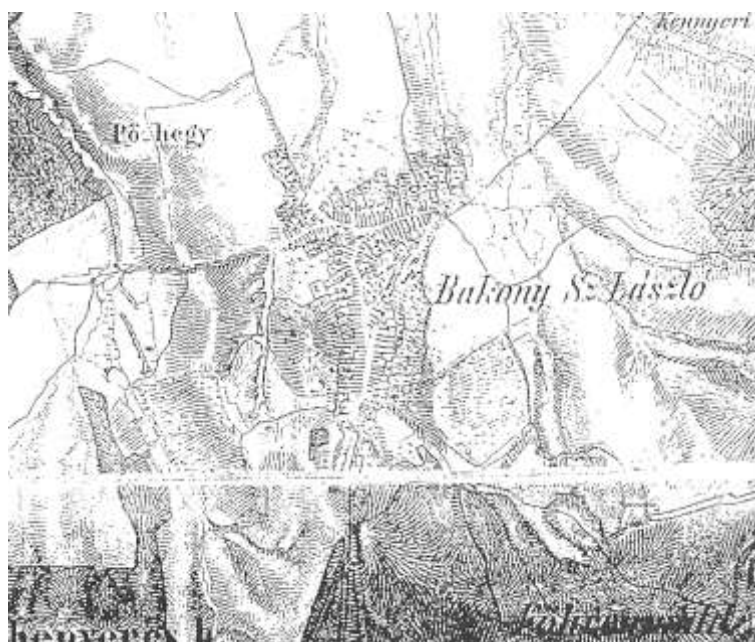
A tájtörténet, tájkarakter bemutatásához a katonai kataszteri térképeket vettük alapul, hiszen ezeken a történelmi térképeken jól nyomon követhető a településszerkezet kialakulás és fejlődése, valamint a tájhasználat, tájszerkezete alakulása.

1. ábra: Bakonyszentlászló és környéke 1784-ben

Bakonyszentlászló az 1700-as évek végén egy két utcából álló település volt. Az észak-dél irányban futó mai Vak Bottyán utca és abból közepén a templomnál kiágazó mai Szent László utca alkották a település magját. Ezen a térképen már látható a Gróf Esterházy Gábor által építtetett római katolikus templom. A mára lakott szőlőhegyi részen ekkor még házak nem álltak.

Az ekkor meglévő utak Gic, Fenyőfő, Bakonygyirót és Bakonyzentkirály irányába vezettek ki a településről. Ezekre az utakra fűződtek fel a máig a falu díszét képező, szép utcaképet adó, régi parasztházak.

2. ábra: Bakonyszentlászló és környéke 1830 körül

Ezen a térképen már szerepel az 1816-ban épült a falu központjában található evangélikus templom. A település szerkezete csak kis mértékben változott. Megindul egy utca kiépülése Pápateszér irányába. Illetve már megjelenik a térképen Kenyerimajor a volt mezőgazdasági major.

3. ábra: Bakonyszentlászló és környéke 1880 körül

Az 1880-as évekre már kezdett beépülni a település déli részén található kertek övezete is. Ezen a térképen szerepel először a falu temetője. A fenyőfői út mellett található régi temetőt és kálváriát mára felszámolták. Ez a térkép már elég részletes ahhoz, hogy jól kivehetőek a templomok és az Esterházyak kastélya és kastélyparkja is. A térképen a Cser-hegyen található régi templom (vagy kápolna) is meg van jelenítve. Kenyerimajor területén jól kivehető a téglagyár, a major épületei és a házak is.

Jelentős változás a településen a vasút megjelenése. Az állomásépület ekkor még távol esett a lakott területtől, mára azonban a vasúti megállóig kiépült a falu.

Területhasználat

Mint a múlt században a mezőgazdálkodásból, állattenyésztésből, erdőgazdálkodásból élő falvakra általában jellemző a településen a területhasználatra a nagy kertes, falusias lakóterület nyomja rá a bélyegét. A 20. században a településen megjelenő ipari tevékenységek jelentős területhasználati változásokat hoztak. A bauxitbánya, a téglagyár és a fűrészüzem letelepedése a gazdasági, ipari és bánya területek növekedését eredményezte kül- és belterületen egyaránt.

Bakonyszentlászló területhasználatában alapvetően a domborzat és az erdőterületek dominálnak. A terület erdősültsége 60,3%. Az erdők területe összesen 2538 ha, melyből 169 ha egyéb részlet. Az erdőterületek rendeltetésének tekintetében 12% a védőerdők, 11% a védett erdők és 1% az oktatási-kutatási erdők és 27% a gazdasági célú erdőterületek aránya. A fafajok tekintetében 19% a bükk, 13% az akác és 41% a tölgy és cser aránya. Jelentős a fenyők jelenléte is a területen, 18,3% az erdei fenyők aránya. Erdőgazdálkodási tevékenység az erdőterületek 97%-án folyik. A kezelő a Bakonyerdő Rt a tulajdonos túlnyomó részben a kincstár. A Bakonyi bauxitbánya felhagyott területein 2002-ben megkezdődtek a rekultivációs tevékenységek. Jelenleg 31 ha erdei fenyő került elültetésre. Az erdőterületek várhatóan az erdőtelepítésre jelölt területek majdani beerdősülésével még növekedhetnek. A rétek és legelők aránya ennél alacsonyabb kb. 20 % külterületen. A rétek inkább a vízfolyások mentén, a legelők a szántóterületek között találhatóak.

A fennmaradó mezőgazdasági területek (kb. 20%) szántó művelési ágban hasznosulnak. Emellett a három elem mellett Bakonyszentlászló területét az itt átfolyó Cuha-patak és a Hódos-ér, ill. még

néhány kisebb-nagyobb vízfolyás teszi nagyon változatosá, gazdaggá. A település külterületét alkotó vizek természet közeli élőhelyek, melyeknek megőrzése kiemelten fontos feladat a településen. Meg kell őrizni a rétek, gyepek, vizek érintetlenségét. Meg kell tartani, és lehetőleg növelni kell a nem erdősült részeken a vízfolyásokat kísérő erdősávok, ligetek, rétek területét.

Egyedi tájértékek Bakonyszentlászlón

Bakonyszentlászló területének nagyobb részét a bakonyi erdőterületek adják, így az egybefüggő erdőségek védelme a legfontosabb feladat, összefüggésben a település területén mutatkozó jelentős mértékű turistaforgalom káros mellékhatásainak csökkentésével. További fontos feladat a meglévő egyéb természeti értékek ill. erdőterületek, legelők, vízfolyások és azok mentén a rétek, ligetes erdők megőrzése. Tájvédelmi szempontból a meglévő erdők, rétek döntő fontosságúak a táj karakterisztikájának megőrzése szempontjából. A tájfejlesztés feladata a hiányzó helyeken a fásítás pótlása és erdők telepítése. Tájhasználati, ökológiai és esztétikai szempontból egyaránt szükséges a meglévő erdők, legelők, rétek megtartása, illetve az erdőterületek növelése a szántóterületek rovására.

A növényzettelepítésnél a zöldfelületalakítás esztétikai szempontjait is figyelembe kell venni, így:

- a természetes lágy vonalak növényzettel való kiemelése fontos
- a kerüendő a merev fasorok alkalmazása, az utak mentén elhelyezendő növényzet megjelenését csoportos telepítéssel kell lágyítani
- háromszintű növényzettelepítés javasolt (fa, bokor, gyepek)

Mivel a település területe, élővizekben is bővelkedik a fejlesztések során fokozott gondot kell fordítani a környezetvédelmi szempontokra. A gazdasági jellegű fejlesztéseknél csak tiszta technológiák telepítése kívánatos.

A tervezett fejlesztések a lehető legkisebb környezetterheléssel valósítandók meg. A maximális zaj- és levegőszennyezettségi határértékeket a hatályos jogszabályok alapján, a helyi építési szabályzatban is rögzíteni szükséges. A megfelelő védőterületek, védőzöld-sávok kialakításáról gondoskodni kell.

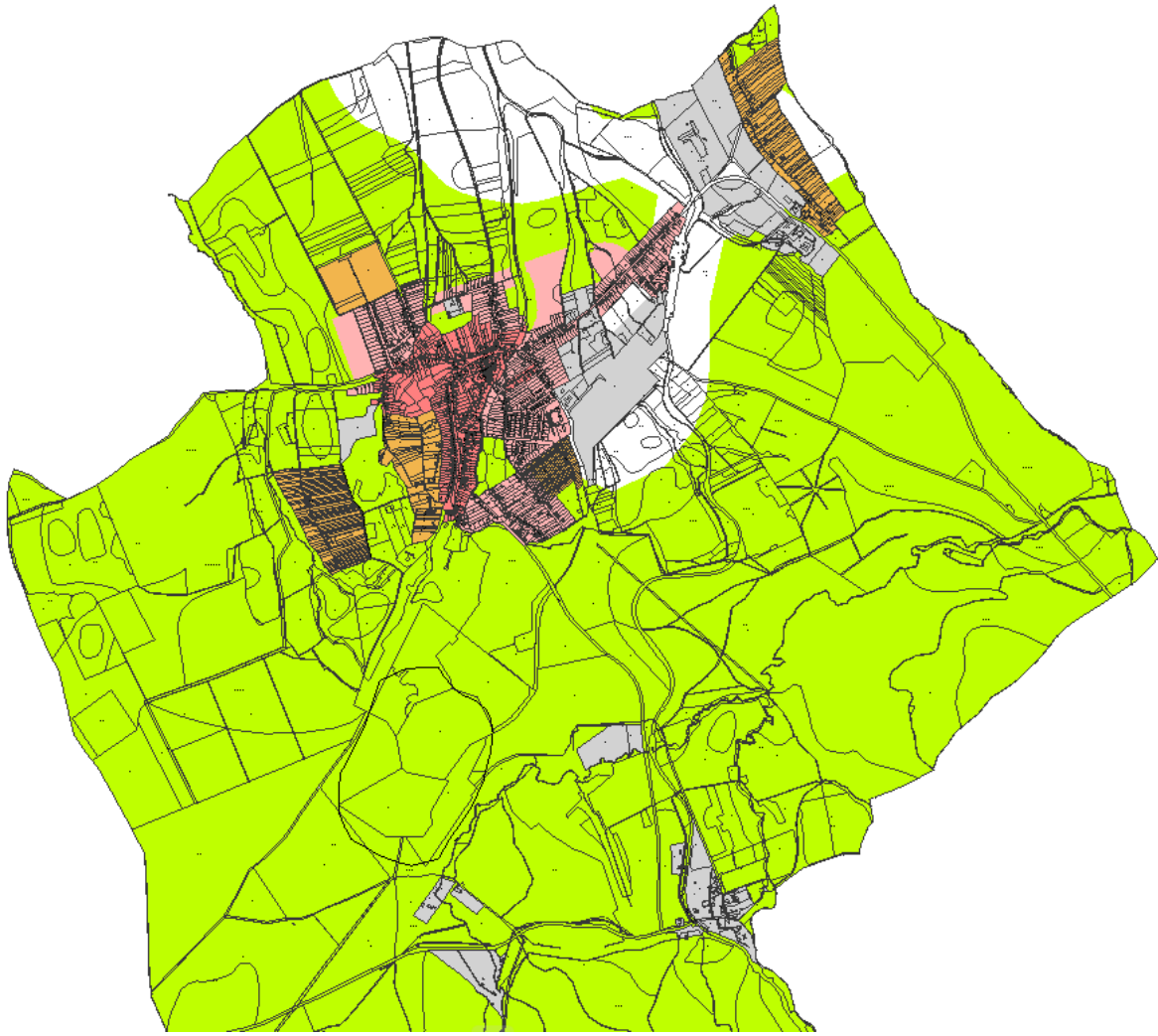
Helyi védelemre javasolt természeti érték a településen nincs.

4 ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA

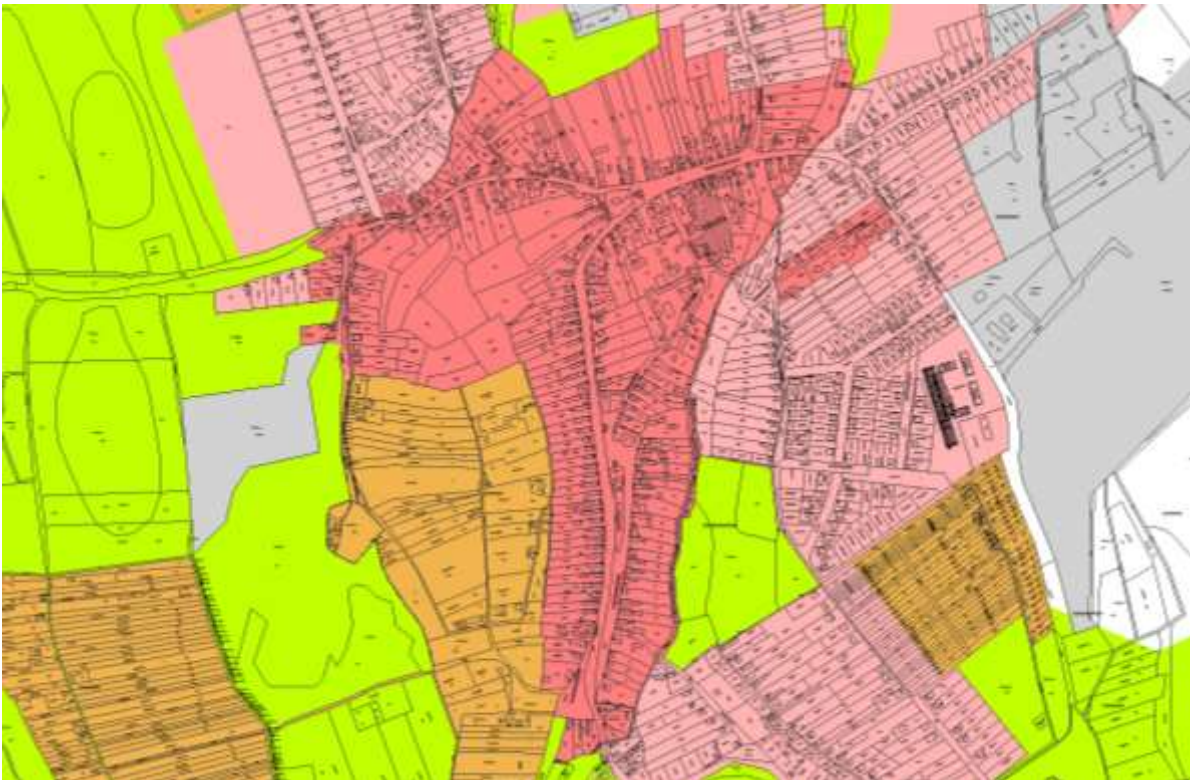
TELEKSZERKEZET ÉS TERÜLETHASZNÁLAT, BEÉPÍTÉSI MÓD ÉS ÉPÜLETTÍPUSOK

Az előző fejezetekben bemutatott általános településkép, településkarakter, a meghatározó táji és természeti értékek, építészeti, településképi jellemzők, területhasználatok alapján az alábbi eltérő karakterű területeket határoltuk le.

	Településképi szempontból meghatározó beépítésre szánt lakóterületek
	Településképi szempontból meghatározó ipari, gazdasági, bánya és különleges területek
	Településképi szempontból meghatározó kertes területek és pincesor területe
	Településképi szempontból meghatározó tájképvédelemmel érintett és ökológiai szempontból értékes beépítésre nem szánt területek
	Településképi szempontból nem meghatározó, egyéb beépítésre szánt területek
	Településképi szempontból nem meghatározó, egyéb beépítésre nem szánt területek

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK

A jellegzetes karakterű utcaképek megőrzése fontos feladat - és az épületek védettsége hiányában nem is egyszerű. Az arculati kézikönyv és a hozzá tartozó településképi rendelet fontos feladata a kérdés kezelése, hiszen fennáll a veszély, hogy az épületállomány cserélődésével a rendezési tervben rögzített építési paraméterek betartása esetén is jelentősen megváltozik ezeknek az utcáknak az arculata.

A történeti településrészekben az építészeti értékek megőrzése, helyreállítása örökségvédelmi szempontból kívánatos.

A korabeli kataszteri térkép alapján Bakonyszentlászló történeti települése a mai László király utca, Vak Bottyán utca, Jókai utca, Dózsa György utca, Fenyves utca, Rózsa utca és Petőfi utca közterületekből állt. A korai településmag a templomok körül, illetve a mai László király utca, Vak Bottyán utca, Jókai utca, Dózsa György utca és Petőfi utca vonalában alakult ki.

A hagyományos településszerkezet, telekstruktúra, településkép megtartása érdekében ezen a területen a telekegyesítések, telekosztások tekintetében javasolt megtartani az oldalhatáros beépítési módot és a kialakult telekformákat.

A település lakóépületei az átlag vidéki településekhez viszonyítva jó állapotúak, rendezett utcaképet adnak. A községet járva igazán leromlott állagú épületekkel elvétve találkozunk.

A település lakóépület-állományára a '60-as, '70-es évek uniformizált házai nyomják rá a bélyegüket. Túlnyomó többségben az ún. „kockaházak” uralkodnak az újabb keletű utcákban. Szerencsére vannak olyan településrészek, ahol fennmaradt egy egész utcasornyi régi parasztház. A Vak Bottyán utcában a fennmaradt háború előtti házak kimagaslóan szép utcaképet alkotnak. A házak megkíméltek, jó állapotban vannak. A többi utcában is fennmaradt még elszórtan néhány szép régi ház.

A település az új építésű házak tekintetében átlagos képet mutat. Az elmúlt tíz évben közel 40 ház épült a faluban, melyek építészeti színvonala a magyar átlagot tükrözi.

A szintszámok tekintetében a falusias beépítésre jellemzően a földszintes épületek dominálnak, de kiemelkedően magas a '80-as, '90-es években épült tetőtér beépítéses házak aránya is.

**TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ IPARI, GAZDASÁGI, BÁNYA
KÜLÖNLEGES TERÜLETEK**

Az ipari gazdasági, kereskedelmi gazdasági jellegű területek, továbbá a **sport és szabadidős területek, rekreációs területek** esetében az átalakulást, nagyobb sűrűségű, magasságú épületállomány megjelenését nem lehet és nem is kell megakadályozni, hiszen ez a lakosság megváltozott életmódjának, igényeinek ill. a település gazdasági fejlődésének természetes következménye.

Fenti területek beépítéseinél a telkek mérete és a beépítés módja a funkcióhoz (üzemi, gazdasági, rekreációs stb) igazodjon. Az épületek arányai, részletei és anyaghasználata a funkciót tükrözze.

Az épületek megjelenése a tájban vagy települési környezetben megfelelő építészeti formálás és rendezettség mellett elfogadható. Ezekben a területeken is lehetőség szerint kerülendő az erős színek használata.

Az épületek kialakításának fő szempontjai: a terephez, környezethez való illeszkedés, lehetőleg egyszintes kialakítás, egyszerű, letisztult tömegformálás, természetes, természetes anyagok és színek használata.

A területen a jövőben az új épületek elhelyezése esetén fontos szempont a terephez való illeszkedés, lehetőleg egyszintes maximum kétszintes kialakítás, egyszerű tömegformálás, természetes, természetes anyagok és színek használata.

A kerítések tekintetében a területen nem javasolt tömör kerítés kialakítása sem utcafronton sem a hátsó/oldalsó telekhatárokon.

Új beépítésre szánt területek kijelölésekor szem előtt kell tartani, hogy először a már beépült területekhez közeli, csatlakozó kertterületek beépülése induljon el és csak ezt követően kerüljön sor a távolabbi területek beépítésére, igénybevételére.

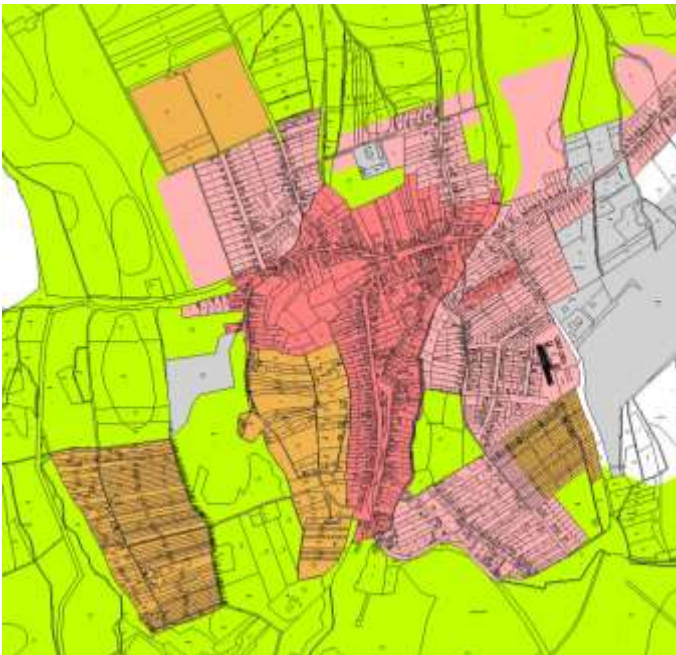
Gazdasági épületek

A legjelentősebb gazdasági terület a bauxitbánya és a TSZ major területe. Itt több gazdasági épület is található, melyek a növénytermesztéshez és az állattenyésztéshez kapcsolódnak. Az épületek állaga különböző. Vannak bontásra érett és jó állagú épületek egyaránt a területen. A terület közművekkel ellátott.

Ipari épületek

A községben jelentősebb ipari jellegű épületek a téglagyár a bauxitbánya és a vinyei fűrészüzem területén találhatóak. A bánya és a fűrészüzem épületei viszonylag újabb építésűek, ('60-as, '70-es évek) jó állagúak. Sok azonban közülük a csarnok jellegű és provizórikus jellegű építmény. Településképileg hátrányosan befolyásolják a falut. Ugyan ez a helyzet a téglagyár újabb épületeivel is. Ellenben a téglagyár régi épületei nagyon mives, szép téglapépületek, melyek védelmet igényelnek. A magánvállalkozók saját telkeiken belül folytatják tevékenységüket.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ KERTES TERÜLETEK ÉS PINCESOR TERÜLETE

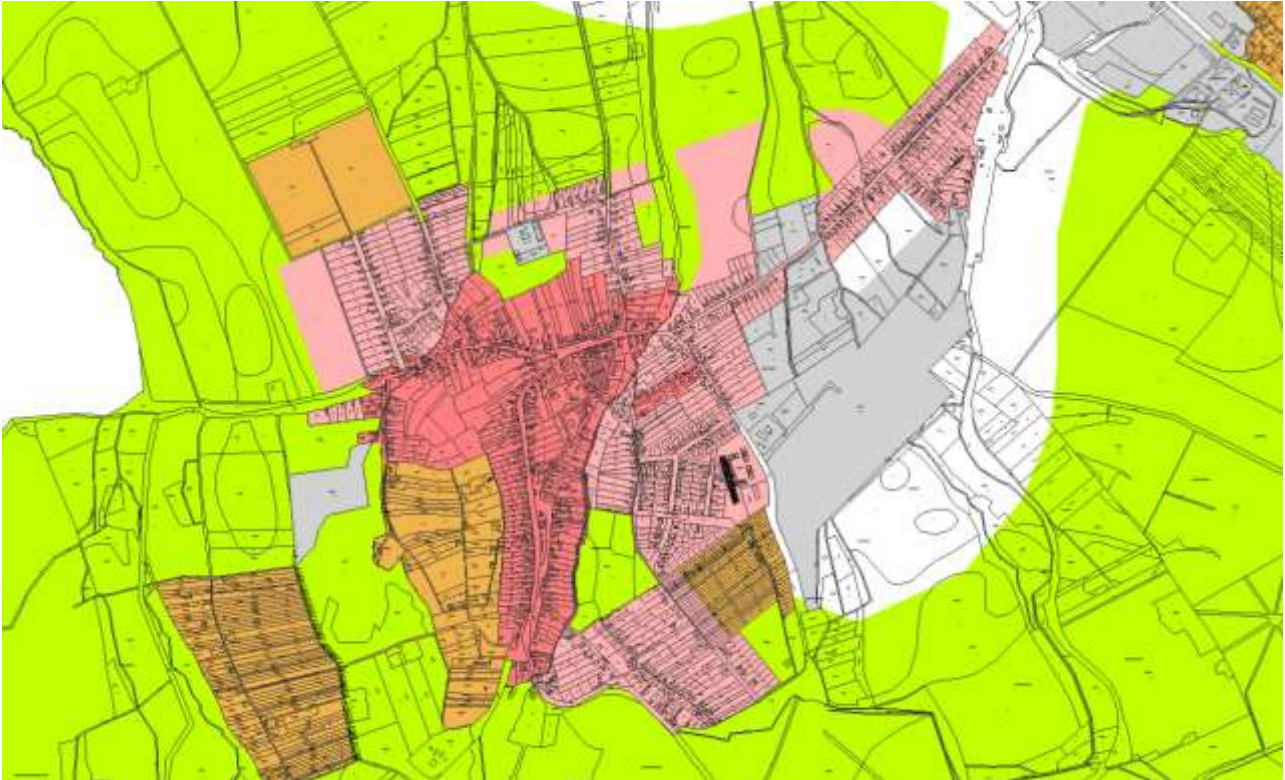
A területen megőrzendő az értékes épületállomány, a hagyományos telekszerkezet és területhasználat. Az átépítések, új építések esetén is megtartandó a hagyományos anyag és színhasználat, valamint a hagyományos egyszintes tömegformálás. A területet változatos méretű, de szabályozott telekrendszer jellemzi, oldalhatáron vagy szabadon álló, hétvégiházás/pince beépítéssel. Közművesítettsége még közel sem teljes körű a területnek.

A lankás domboldalokról és a fő közlekedési útvonalokról, jó rálátás nyílik a területekre, így indokolt lehet szabályozottabb, a településrész karakterének jobban megfelelő beépítés, anyaghasználat, épületmagasság stb. előírása.

A területen a jövőben fontos a terephez való alkalmazkodás, hogy minél kevesebb földmunkát végezzünk, és az épület legmagasabb pontja is maradjon a környező táj sziluettjén belül. Kívánatos, hogy a megépülő épületek a jövőben egyszerű tömeg- és tetőforma kialakításúak legyenek. Az épületek külső felületein tájba illő, hagyományos anyagok használatával (kő, téglák, világos (fehér, drapp, vajsínű stb.) vakolat, esetleg faburkolat, fa nyílászárókkal, hagyományos cserép, esetleg fémlemez vagy természetes palafedéssel épüljenek meg.

A területen az új épületek elhelyezése esetén kiemelten fontos szempont a terephez való illeszkedés, lehetőleg egyszintes kialakítás, egyszerű tömegformálás, természetes, természetes anyagok és színek használata.

Mindezek mellett kiemelten fontos a még meglévő épületállomány, azaz a pincék megőrzése, hagyományokhoz illő felújítása.

A lazac színnel jelölt területek utcaképei épületállományukban, építészeti stílusaikban nagyon változatos képet mutatnak. Az 1940-es 1960-as évektől napjainkig a sátoztetős, 80-as évekbeli nyeregvetős épületeken át a legújabb korokig, az egyszintes, kétszintes, tetőteres épületekig bezáróan mindenféle épület megtalálható a településen.

Az utcák, tömbök lakó és gazdasági épületei anyaghasználatukban, színhasználatukban, tetőformáikban, építészeti stílusaikban és minőségükben nagyon eltérő képet mutatnak.

Ezért lenne fontos a jövőben, hogy a meglévő épületek közé épülő új házak ill. átépített, átalakított házak hasonló tetőhajlásszöggel és hasonló tetőidommal épüljenek, mint környezetük. A túl magas, illetve túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek a település kialakult utcaképehez.

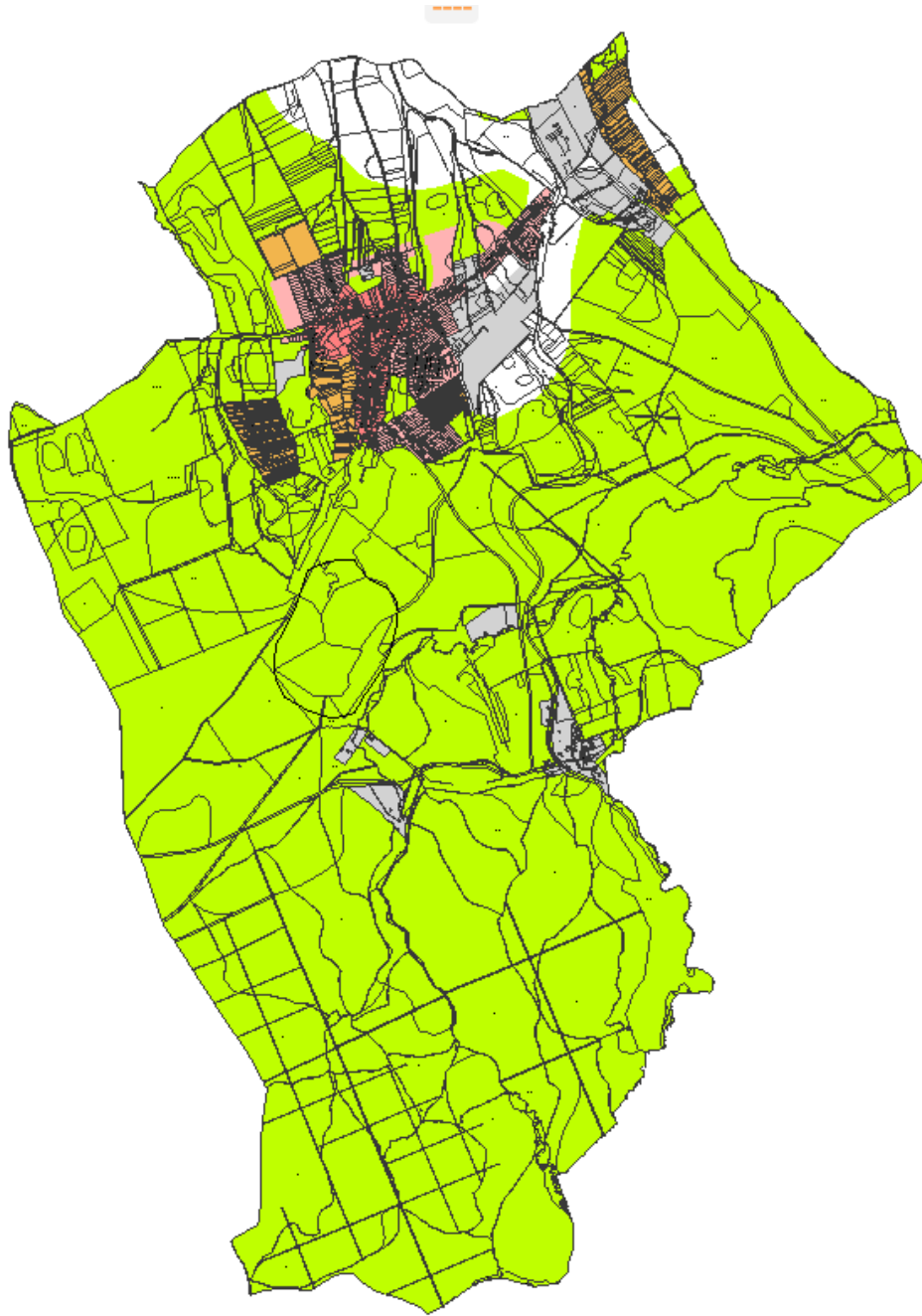
Azokon a területeken, ahol vegyesen állnak földszintes, tetőteres és földszint + emeletes épületek, fokozottan fontos a megfelelő magasság megválasztása illeszkedéssel!

A meglévő épületek közé épülő új családi házaknak hasonló magassággal kellene épülniük, mint környezetük.

Az új házak építésénél, felújításnál, átalakításnál a tetőhajlásszögét a szomszédok figyelembe vételével javasolt megállapítani. Azonos tetőformák alkalmazásakor egységes, nyugodt utcakép jön létre. Kerüljük a túlzottan tördelt, túltagolt tetőformájú kialakítást.

Ezekon a területeken sem ajánlott a feltűnő és a ríktó, kirívó színhasználat, a ríktó színű fém-, és műanyag lemezfedések és burkolatok alkalmazása. Egy épületen belül az adott utcaképbe illeszkedő, de egymással harmonizáló színek használata javasolt. A házak egymással harmonizáljanak és ne rivalizáljanak.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TÁJKÉPVÉDELEMMEL ÉRINTETT, ÖKOLÓGIAI SZEMPONTBÓL ÉRTÉKES BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK ÉS EGYÉB BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

Bakonyszentlászló közigazgatási területének jelentős része érintett tájképvédelemmel ill. ökológiai övezetekkel. Ezek a területek a térképen zöld színnel jelölt területek.

A település földrajzi fekvése szempontjából a Magas Bakony táj, Fenyőfő-Bakonyszentlászló homokvidéki tájrész része. Lankásabb részei a Pápai Bakonyalja kistájhoz, magasabban fekvő részei az Őreg-Bakony kistájhoz tartoznak.

Területhasználat

Bakonyszentlászló tájszerkezetében alapvetően a domborzat és az erdőterületek dominálnak. A terület erdősültsége 60,3%. Az erdők területe összesen 2538 ha, melyből 169 ha egyéb részlet. Az erdőterületek rendeltetésének tekintetében 12% a védőerdők, 11% a védett erdők és 1% az oktatási-

kutatási erdők és 27% a gazdasági célú erdőterületek aránya. A fajok tekintetében 19% a bükk, 13% az akác és 41% a tölgy és cser aránya. Jelentős a fenyők jelenléte is a területen, 18,3% az erdei fenyők aránya. Erdőgazdálkodási tevékenység az erdőterületek 97%-án folyik. A kezelő a Bakonyerdő Rt a tulajdonos túlnyomó részben a kincstár. A Bakonyi bauxitbánya felhagyott területein 2002-ben megkezdődtek a rekultivációs tevékenységek. Jelenleg 31 ha erdei fenyő került elültetésre. Az erdőterületek várhatóan az erdőtelepítésre jelölt területek majdani beerdősülésével még növekedhetnek. Erdőtelepítésre a gyengébb minőségi osztályú szántóterületeket jelöltük ki, az Erdészeti javaslatok alapján.

Bakonyszentlászló tájszerkezetében alapvetően négy tájszerkezeti elem dominál. A beépítésre nem szánt terület jelentős hányada erdőterület, mely várhatóan a jövőben még növekedni fog.

A rétek és legelők aránya ennél alacsonyabb kb. 20 % külterületen. A rétek inkább a vízfolyások mentén, a legelők a szántóterületek között találhatóak.

A fennmaradó mezőgazdasági területek (kb. 20%) szántó művelési ágban hasznosulnak.

Vízfolyások

Bakonyszentlászló területét az itt átfolyó Cuha-patak és a Hódos-ér, ill. még néhány kisebb-nagyobb vízfolyás teszi nagyon változatosá, gazdaggá. A település külterületét alkotó vizek természet közeli élőhelyek, melyeknek megőrzése kiemelten fontos feladat a településen. Meg kell őrizni a rétek, gyepek, vizek érintetlenségét. Meg kell tartani, és lehetőleg növelni kell a nem erdősült részekben a vízfolyásokat kísérő erdősávok, ligetek, rétek területét.

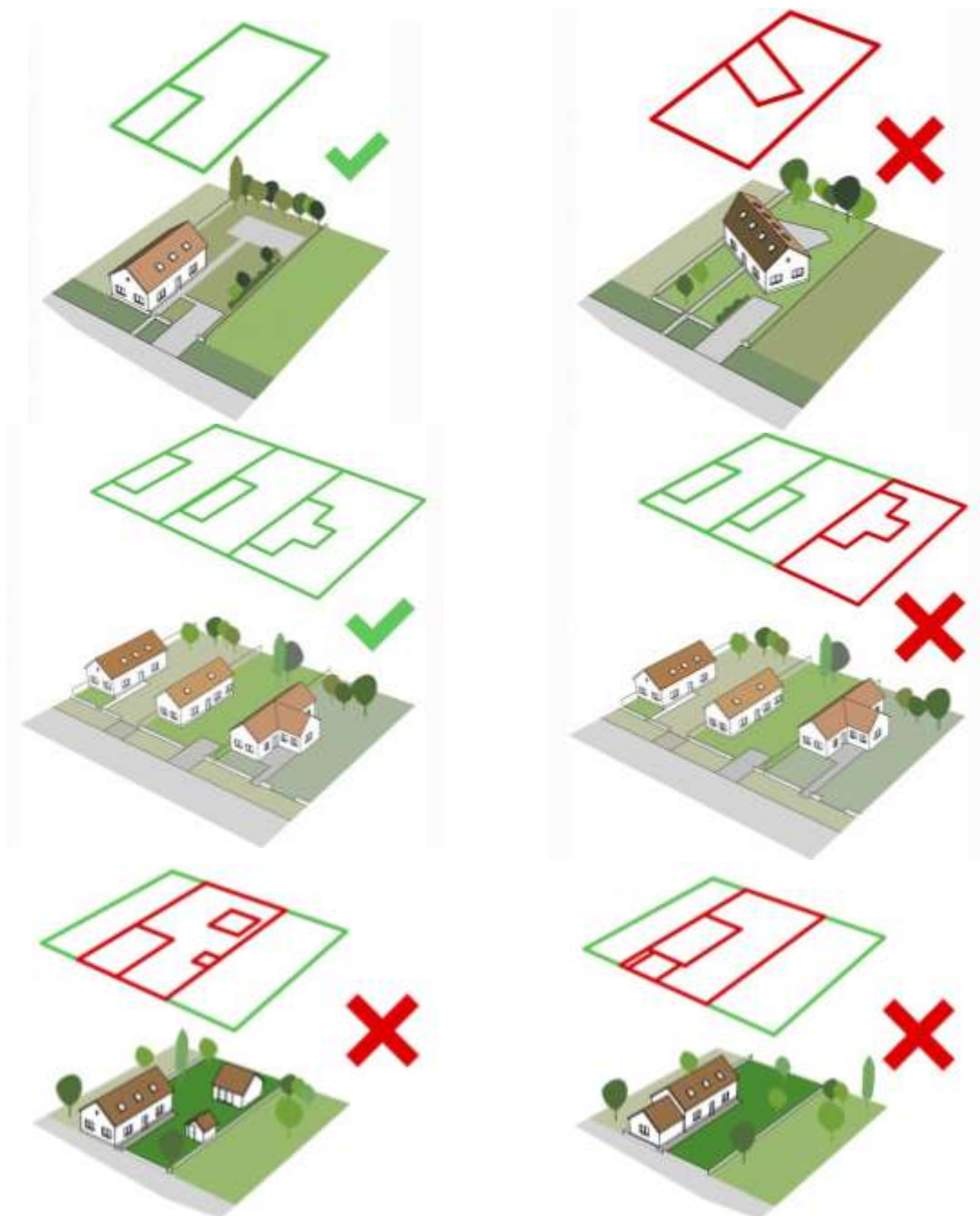
A jövőben ezek azok a területek, amelyeken nem lenne kívánatos nagyobb épületállomány, ill. tájképet romboló vezetékek, adótoronyok stb. megjelenése.

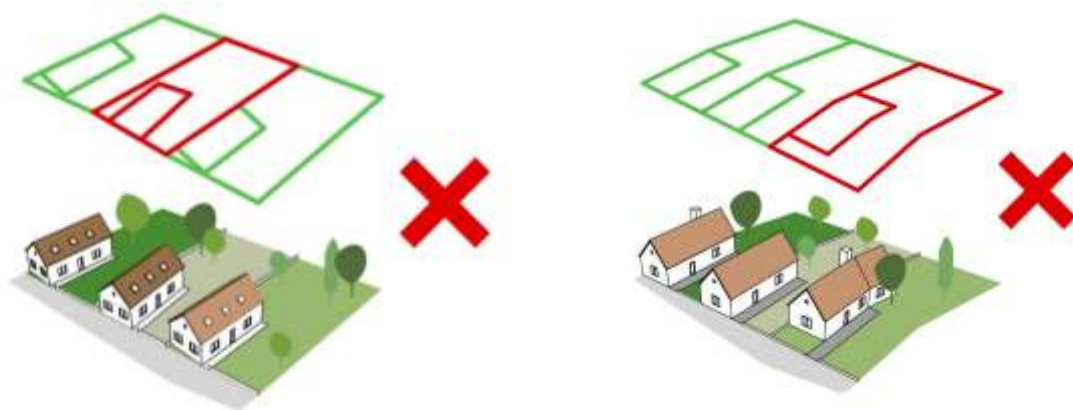
A kialakult tájhasználat, a mezőgazdasági vagy gazdasági esetleg szabadidős tevékenységek azonban szervesen kapcsolódnak a település életéhez, gazdaságához, annak működőképességéhez. Nem lehet tehát cél teljesen kizárni a külterületekről egy-egy laza, szellős beépítésű üdülőterületet, sport-szabadidős létesítményeket magukban foglaló területeket, a gazdasági tevékenységek, majorok területeit, egy-egy mezőgazdasági építményt.

Ezért településképi szempontból nem meghatározó, egyéb beépítésre nem szánt területek körébe soroltuk azokat a területeket, amelyeken megengedhető jelentősebb épületállomány, villamosvezetékek, adótorony, napelempark stb. megjelenése.

A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSÁRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK, VALAMINT ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEKRE

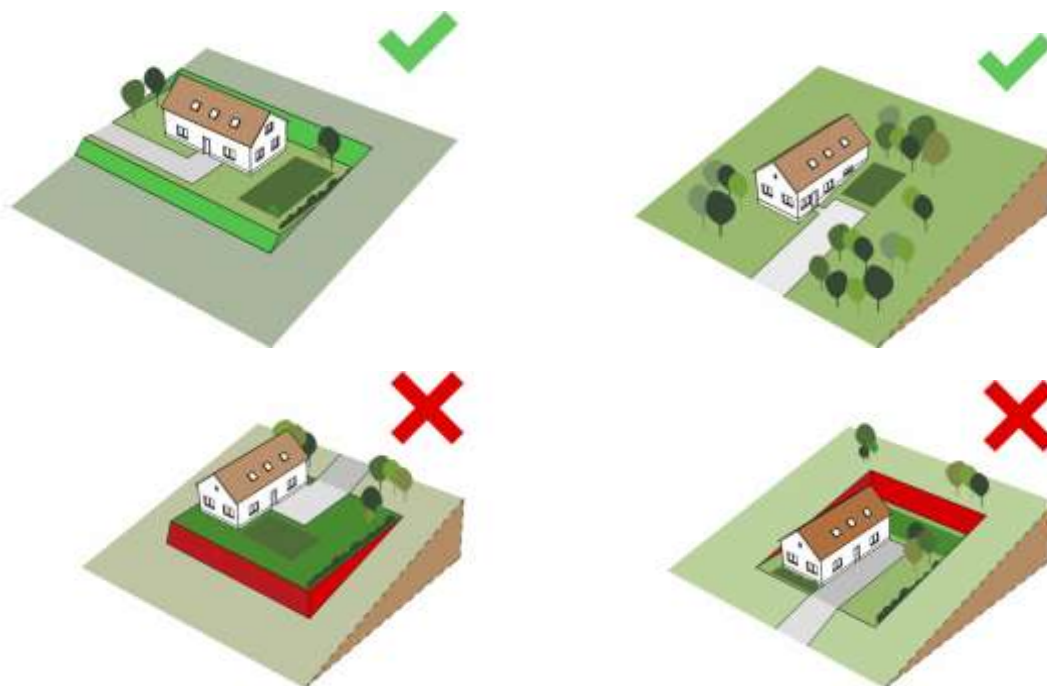
ÉPÜLETEK ELHELYEZÉSE, TELEPÍTÉS

A területen az épületek jellemzően oldalhatáron helyezkednek el, többnyire előkert nélkül. A területen nem kívánatos az utcák ritmusától és a kialakult telekszélességektől eltérő telekszélességek kialakítása, a hagyományos telekstruktúra megváltoztatása.

TEREPALAKÍTÁS

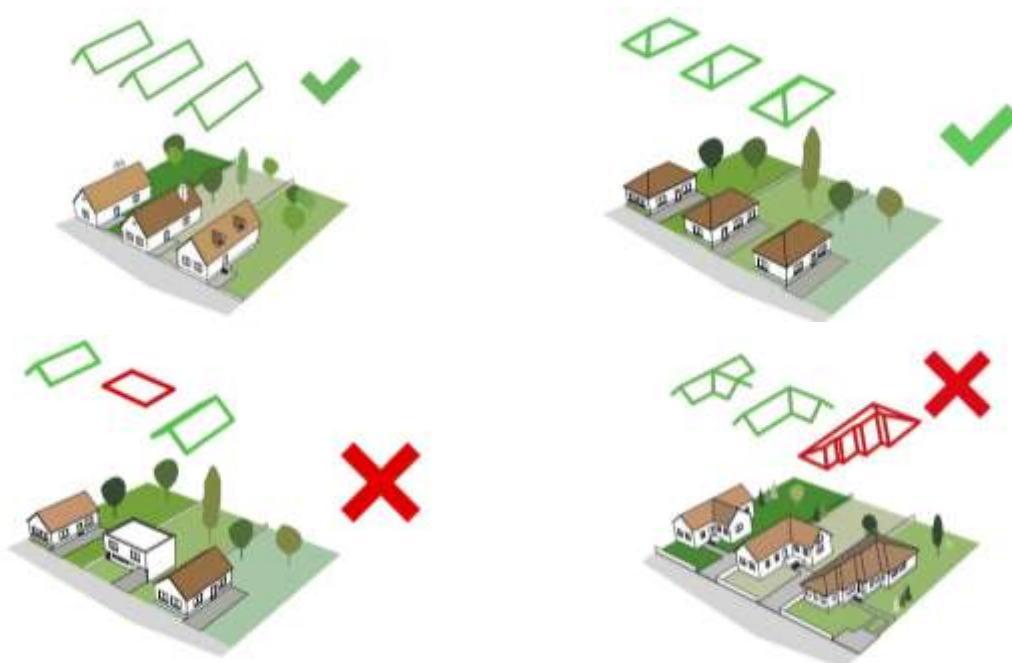

ÉPÜLETEK MAGASÁGA

A területen jelenleg földszintes, földszint + tetőteres ill. kétszintes épületek egyaránt megtalálhatóak. Az itt építendő épületek esetében törekedni kell az egymással harmonizáló épületmagasság kialakítására. Többszintes tetőtér kialakítása nem megengedett.

TETŐK KIALAKÍTÁSA, TETŐFORMA

A területen kizárólag magastetős épületek találhatóak. A tetőformák általában egyszerűek. Az egységes településkép megőrzése érdekében alacsony hajlásszögű (mediterrán) vagy nagyon magas hajlásszögű (alpesi) épületek megjelenése, valamint manzárdtető kialakítása nem kívánatos. Az utcaképek tekintetében az egyes épületek átépítésénél az utcára jellemző tetőgerinc irány, ereszforma követése javasolt. Kerülendő a túltagolt tetők alkalmazása és elvárás a környezetben kialakult rendhez történő alkalmazkodás.

Az épületeken az égetett agyagcserép fedés javasolt. Kerülendő a műantikolt vagy egyéb, nem természetes színű cserepek vagy cseréptől eltérő egyéb héjazatok (műpala, bitumenzsindely stb.) alkalmazása. A feltűnő, kirívó színhasználat (pl. zöld vagy kék, lila cserép) szintén nem megengedhető.

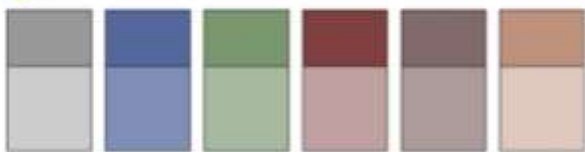

HOMLOKZAT KIALAKÍTÁSA, ANYAGHASZNÁLAT, SZÍNEZÉS

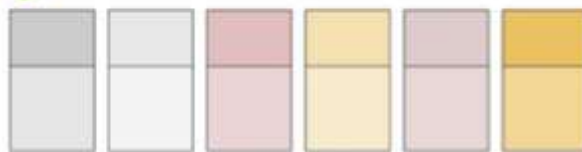

Az épületek homlokzatának, oromfalának, tűzfalának kialakításánál a területen hagyományos vakolt architektúra alkalmazása javasolt. Kerülendő a homlokzat túlzott - kővel, fával történő – burkolása, főként, ha az nem építészeti indokolt helyen és szerkezetként, hanem csak öncélú díszítőelemként jelenik meg. A homlokzati felületek és nyílászárók színei esetében kerülni kell a túlzottan élénk vagy túlzottan sötét, a műanyagbázisú festékek és vakolatok elterjedésével lehetővé vált színek (lila, kék, piros...) használatát és a környezethez alkalmazkodó természetes földszíneket kell előnyben részesíteni. Egy adott épületen nem ajánlott háromnál több eltérő szín vagy háromnál több árnyalat alkalmazása.

✓ Nyílászárókra javasolt színvariációk

✓ Homlokzatra javasolt színvariációk

✗ Nyílászárókra nem javasolt színvariációk

✗ Homlokzatra nem javasolt színvariációk

A példaként feltüntetett szinkombinációk az árnyalatok jellegét illusztrálja, természetesen más színekkel is bővíthető!

Természetes anyag (kő-, tégl-, illetve faburkolat) homlokzati felületként történő alkalmazása esetén vakolt homlokzati felület(rész) színezése során általában csak két, egymással és a természetes anyaggal harmonizáló szín, vagy egy szín legfeljebb két árnyalata alkalmazható.

Új épület létesítése esetén a környező épületek anyaghasználatából célszerű kiindulni. Ez azonban nem zárja ki újabb, lehetőleg természetes anyagok, illetve kortárs anyagok (fa, rozsdamentes acél, üveg stb.) használatát sem, amennyiben azok erősítik az építészeti koncepciót, és harmonikusan illeszkednek a környezetbe.

A lábazatok esetében kerülendő a ragasztott, csempeszerű utánzatok alkalmazása. Előtérbe kell helyezni a hagyományos kő, tégl- vagy vakolt lábazatokat.

A nyílászárók esetében kerülni kell a túl sok osztással kialakított vagy fekvő téglalap arányú nyílászárók alkalmazását. A területen lehetőség szerint kerülni kell az utólagosan beépített redőnytokok megjelenését.

A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSÁRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK, VALAMINT ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ PINCESOR TERÜLETÉRE

A területen meg kell őrizni a közterületeket kísérő zöldterületet. A pincék, lakóépületek környezetében a térbútorok létesítésekor kívánatos az igényes anyaghasználat. A területen kerítés csak a lakóépületek köré építhető.

Vasbetonból, betonból, műanyagból, illetve teljes egészében fémből készült térbútorok megjelenése nem kívánatos a területen.

Törekedni kell arra, hogy a pincék felújítása, újjáépítése során hagyományos anyag és színhasználatról, homlokzati architektúrától idegen elemek ne kerüljenek alkalmazásra.

Az épületek tetőhéjalására kizárólag cserépfedés használható. a pincéken csak fa anyagú nyílászárók (ajtók, ablakok, szellőzők) helyezhetők el.

A területen kizárólag pincék, valamint a meglévő lakóépületek fennmaradása kívánatos, új lakóház vagy hétvégi ház nem helyezhető el.

A pincék átalakításakor vagy újjáépítésekor elvárás az adott pincesorban már kialakult szomszédos épületek tetőgerincek irányához való alkalmazkodás.

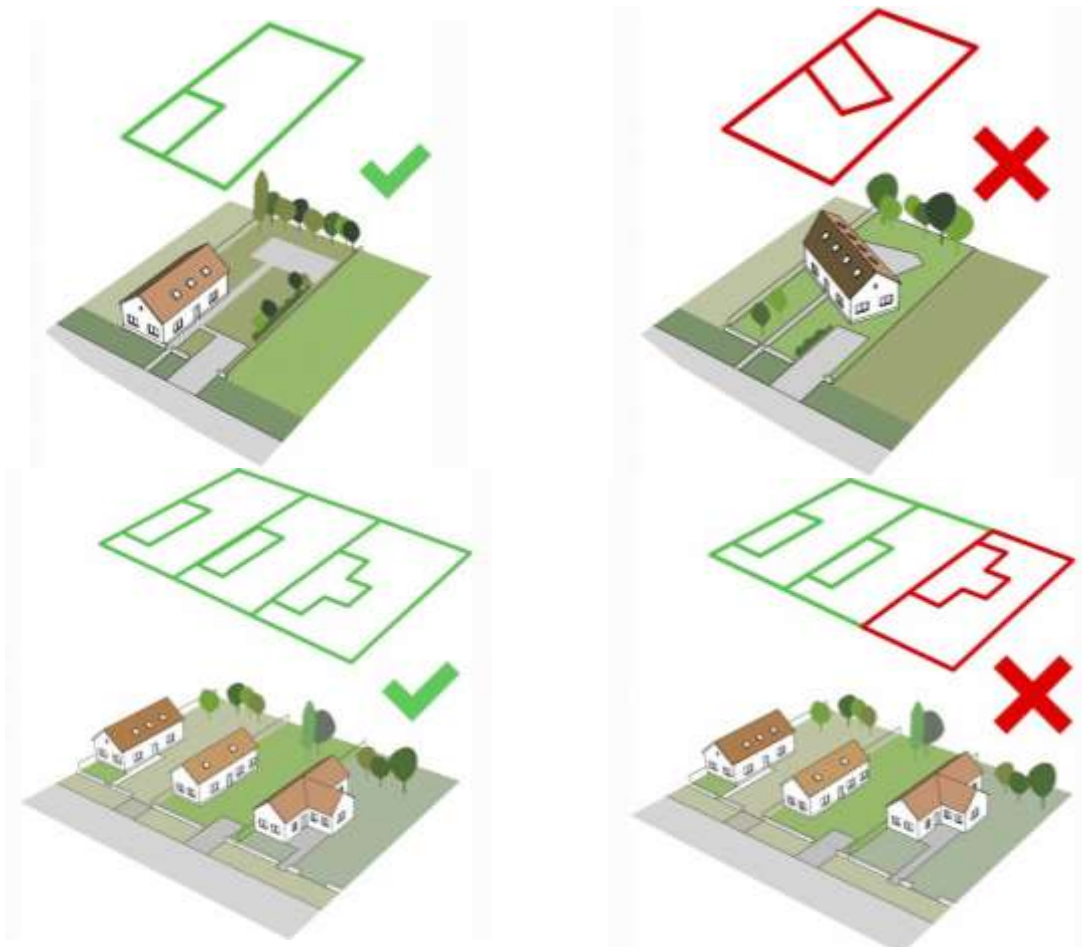

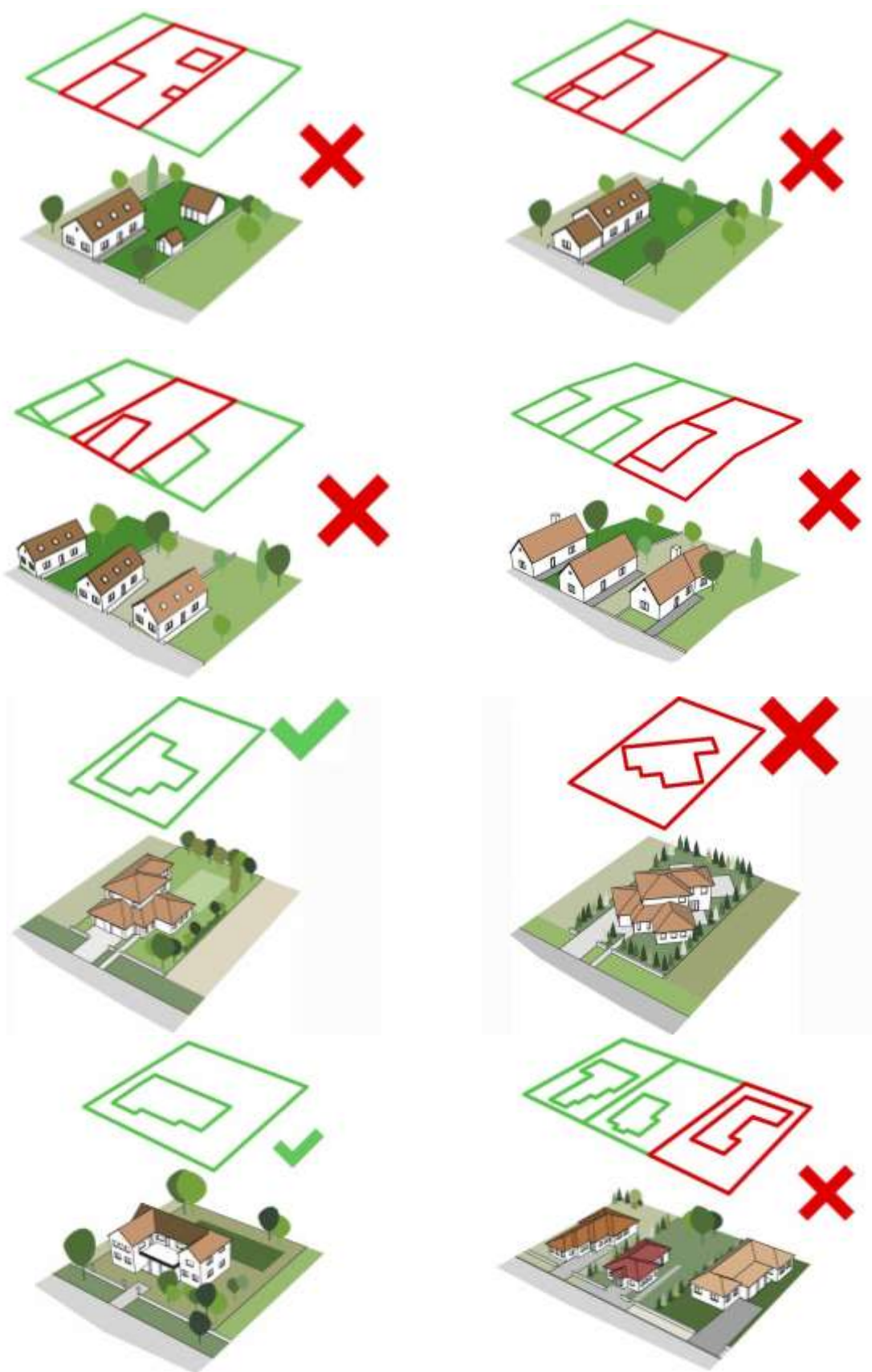
A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSÁRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK, VALAMINT ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL NEM MEGHATÁROZÓ BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEKRE

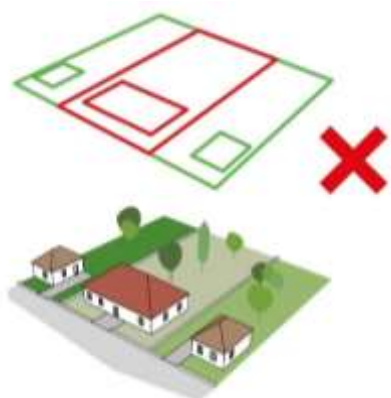
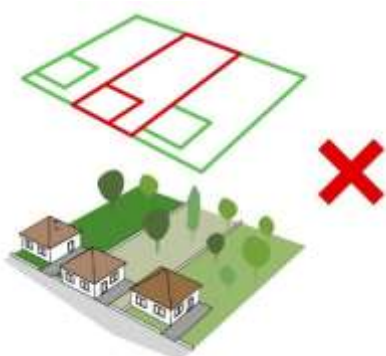
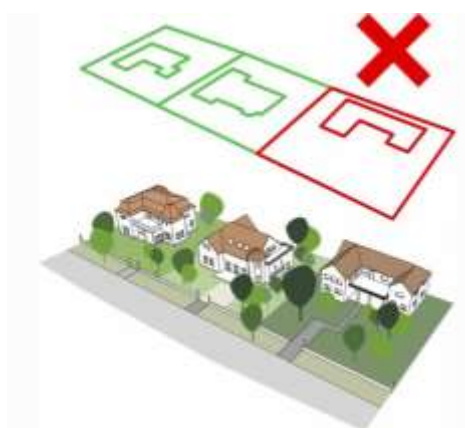
ÉPÜLETEK ELHELYEZÉSE, TELEPÍTÉS

A területen a kialakult beépítés változatos. A település nagyobb részén a hagyományos oldalhatáron álló beépítés a jellemző. Azokban az utcákban, ahol az épületek jellemzően oldalhatáron helyezkednek el, az oldalhatásos beépítés továbbra is követendő. Új épület építése esetén az előkertek mélysége az utcában már kialakult előkert-méretekhez alkalmazkodjon. A kialakult beépítésű területeken nem kívánatos az utcák kialakult ritmusától, telekszélességektől eltérő telekszélességek kialakítása.

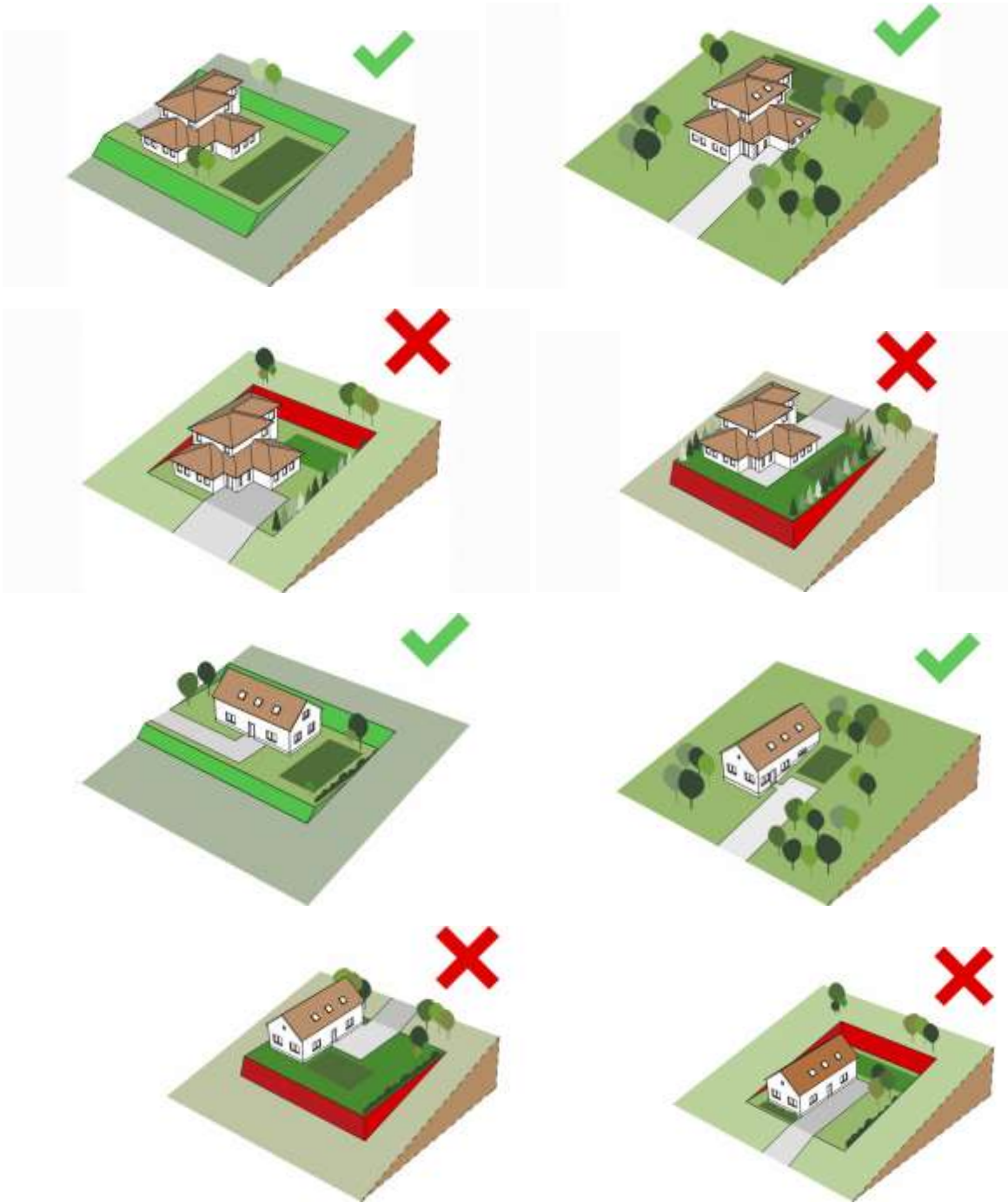
Újonnan kialakításra kerülő lakóterületek esetében elképzelhető szabadon álló vagy ikres beépítés is. Új épület építése esetén azonban ezeken a területeken is (mind az oldalhatáros, mind a szabadon álló beépítéskor) az előkertek mélysége és a beépítés módja az utcában már kialakult előkert-méretekhez és beépítésekhez alkalmazkodjon.

TEREPALAKÍTÁS

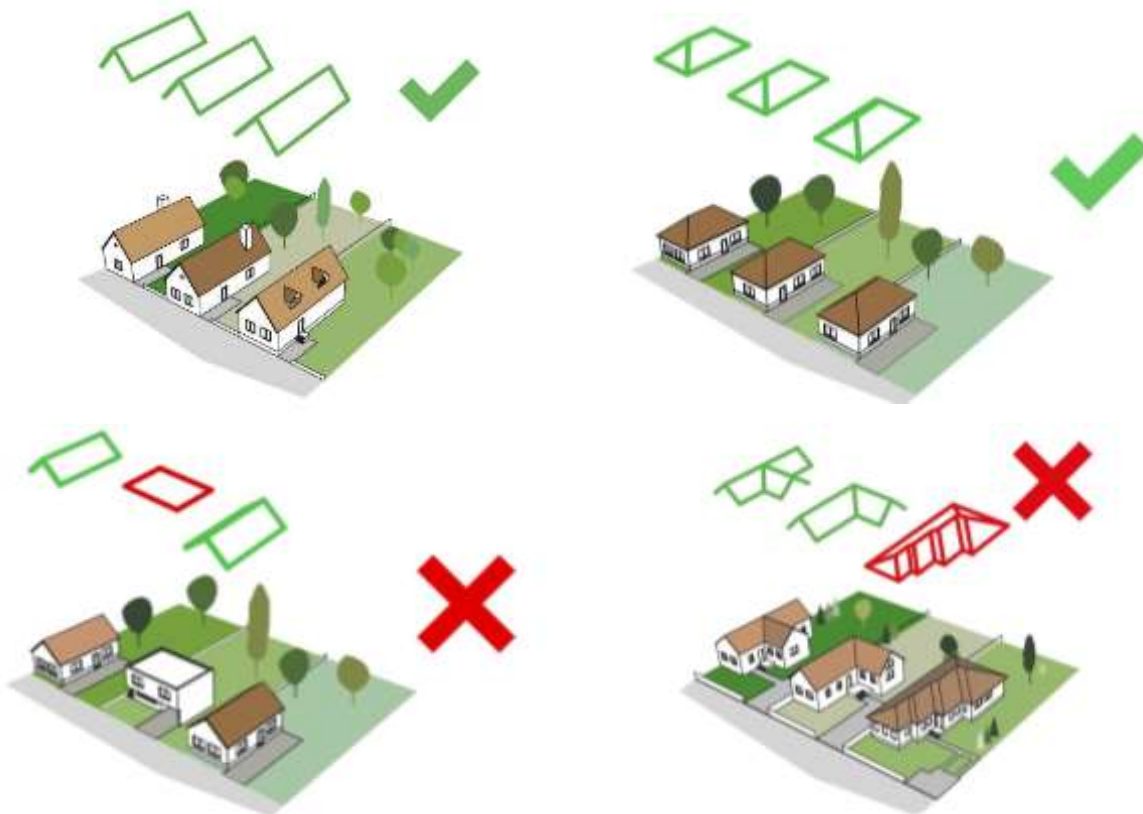

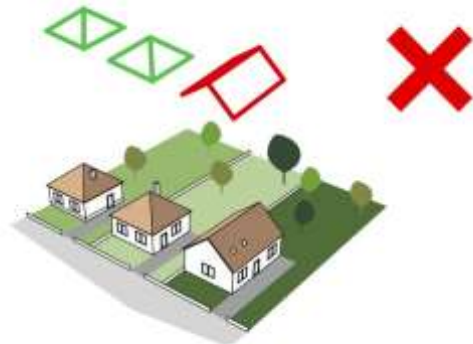
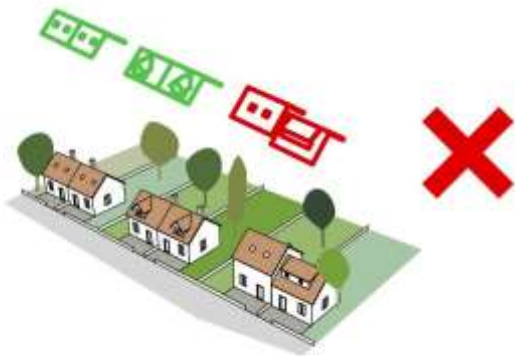
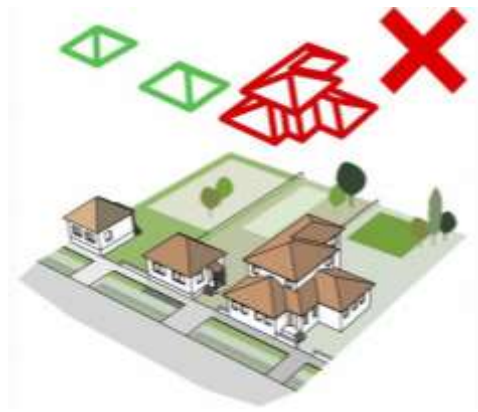
ÉPÜLETEK MAGASÁGA

A meglévő épületek közé épülő új házak magassága az utcában meglévő házak magasságához alkalmazkodjon.

TETŐFORMA

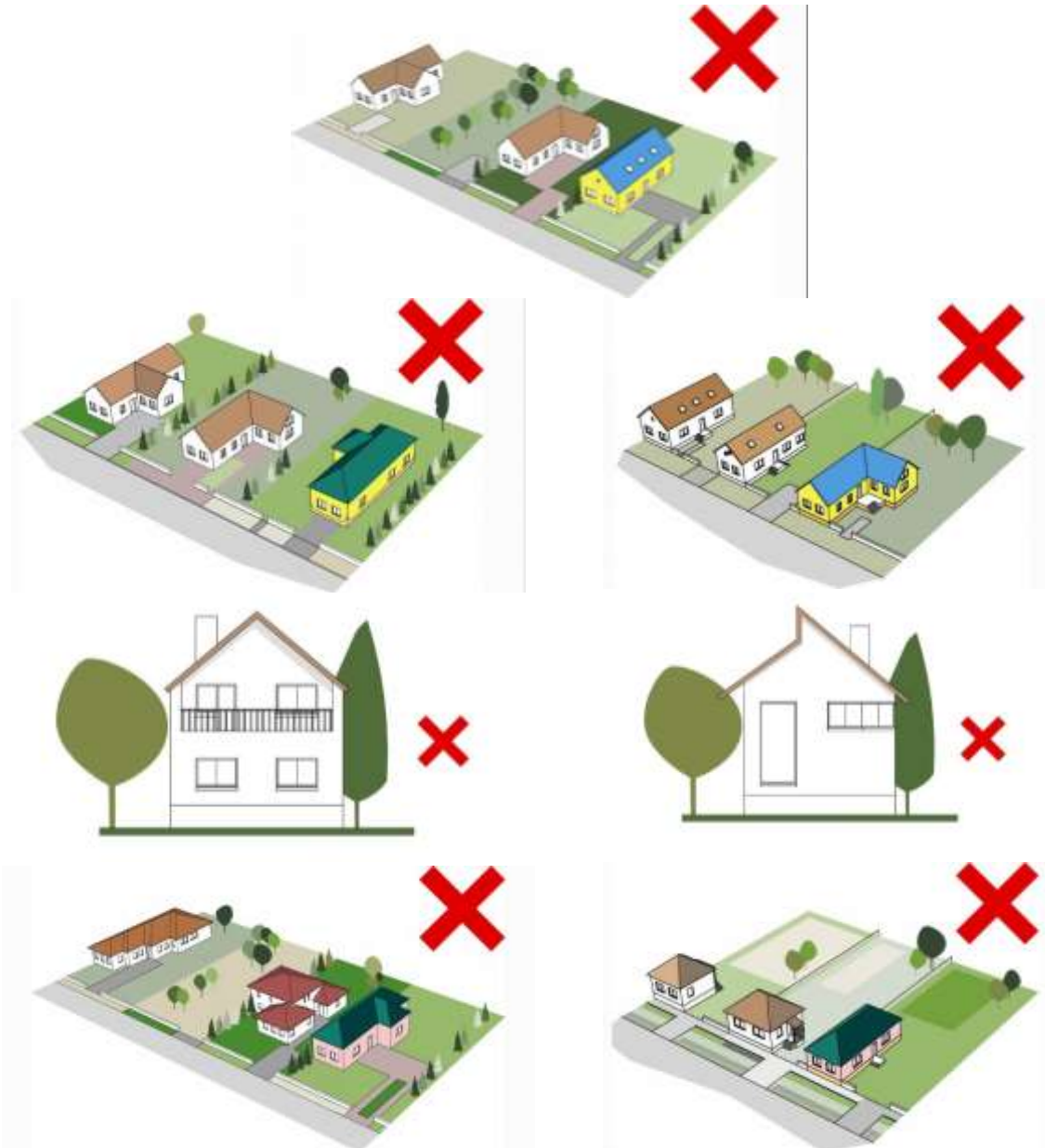

Elvárás a környezetben kialakult renchez történő alkalmazkodás a gerincirányok, oromfalak, a tetők formavilágának, tagolásának tekintetében.

Az épületeken az égetett agyagcserép vagy betoncserép fedés javasolt. Kerülendő a nem természetes színű tetőhéjazatok alkalmazása. A feltűnő, kirívó színhasználat (pl. zöld vagy kék tetőfedés) nem megengedhető.

HOMLOKZAT KIALAKÍTÁSA, ANYAGHASZNÁLAT, SZÍNEZÉS

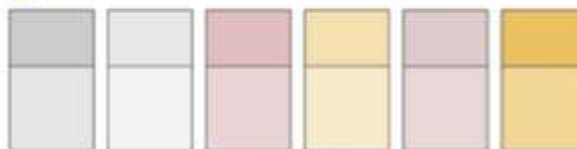
Az épületek homlokzatának, oromfalának, tűzfalának kialakításánál a területen hagyományos, illeszkedő architektúra alkalmazása javasolt. Kerülendő a homlokzat túlzott - kővel, fával vagy téglával történő - burkolása. A homlokzati felületek és nyílászárók színei esetében kerülni kell a túlzottan élénk vagy túlzottan sötét színek (lila, kék, piros...) használatát és a környezethez alkalmazkodó természetes pasztellszíneket kell előnyben részesíteni. Egy adott épületen nem ajánlott túl sok eltérő szín vagy 3-nál több árnyalat alkalmazása.

A lábazatok esetében kerülendő a ragasztott, csempeszerű utánzatok alkalmazása. Előtérbe kell helyezni a hagyományos kő, téglá vagy vakolt lábazatokat.

✓ Nyílászárókra javasolt színvariációk

✓ Homlokzatra javasolt színvariációk

✗ Nyílászárókra nem javasolt színvariációk

✗ Homlokzatra nem javasolt színvariációk

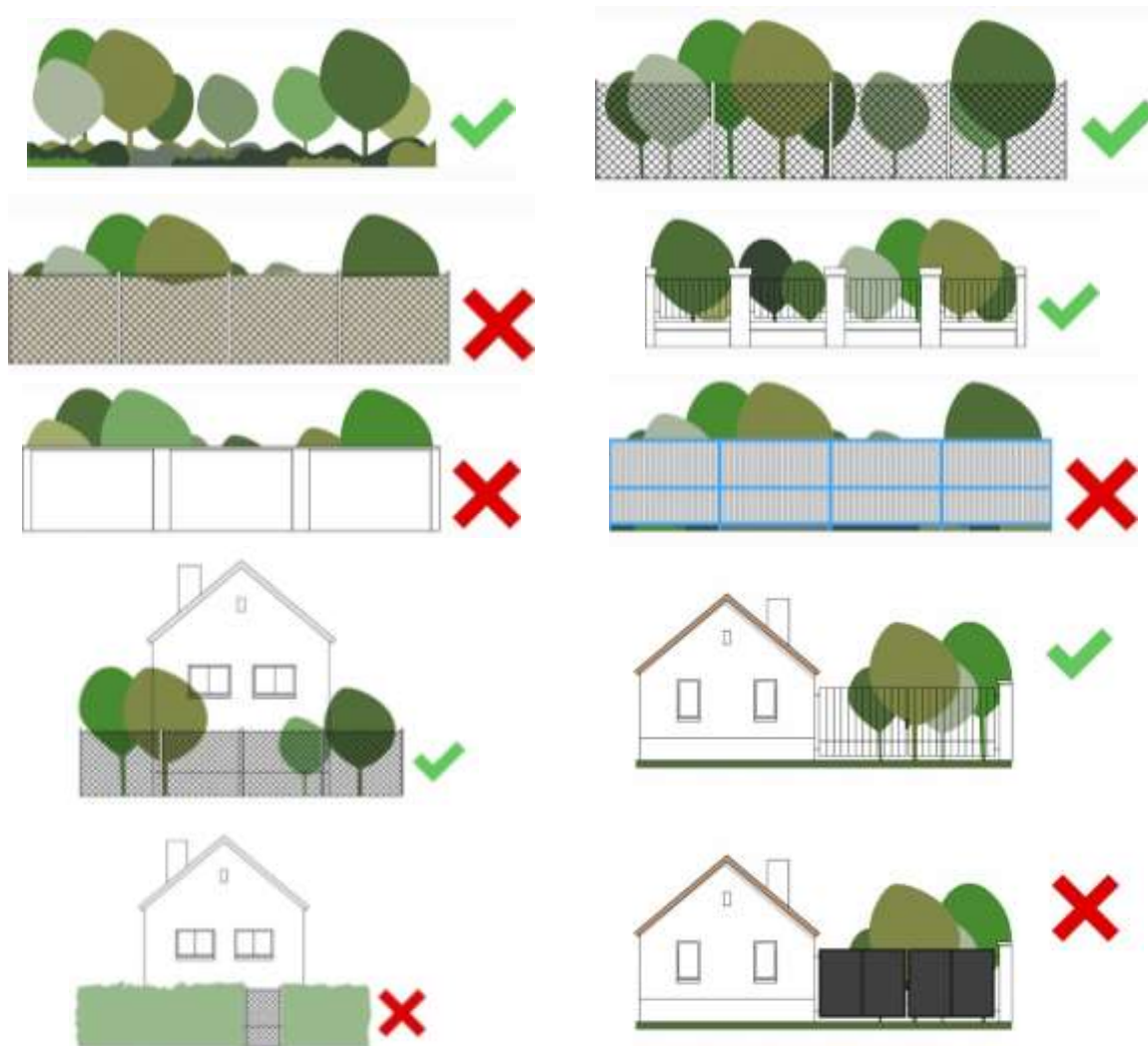

A példaként feltüntetett szinkombinációk az árnyalatok jellegét illusztrálja, természetesen más színekkel is bővíthető!

A TELEPÜLÉS TELJES TERÜLETÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

KERÍTÉSEK KIALAKÍTÁSA

„Az én házam az én váram” mottó, valamint a történelmi hagyományok fényében nem elfogadhatatlan tömör, zárt kerítések kialakítása a településen. Többször említettük, hogy a kerítések kialakításával is elérhető az egységes, karakteres települési arculat, szép településkép, ha az adott településrészre jellemző anyagokkal, formákkal dolgozunk - de természetesen egyéni ízlésünkre formálva.

Az áttört kerítéssel alapvetően a telek területét választjuk a közterülettől, de ugyanakkor kapcsolatot is teremtünk azzal, és betekintést engedünk a szépen gondozott környezetünkre, udvarunkra, kertünkre.

Kerítések esetében is beszélhetünk hagyományos megoldásokról mind anyaghasználat, mind pedig forma, kialakítás terén; ugyanakkor érvényre juthatnak a kortárs, modern megoldások is. Ld. jó példák fejezetben.

A kertkapu a megérkezés, fogadás kiemelt pontja. A kertkapu és a gépkocsi kapu kialakításakor illeszkedjünk a kerítéshez és az épülethez. A kapu legyen hangsúlyos, de ne hivalkodó.

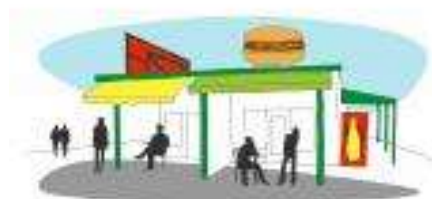
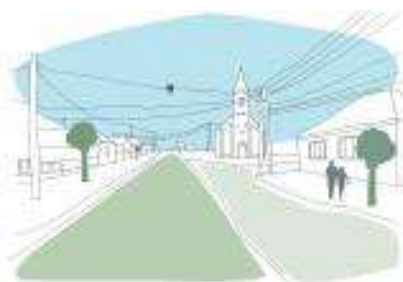
Ahogy az épületek esetében a természetes anyaghasználat a javasolt és a jellemzővé vált, úgy a kerítések kialakításakor is ezeket az anyagokat érdemes előnyben részesíteni. Színeknél az anyaghasználatnak megfelelően a fához a barna, szürke és a zöld árnyalatait, a kovácsoltvashoz az antracit, és a fekete színeket válasszuk.

Az esetlegesen nádszövettel takart dróthálós kerítés, alumínium hullámlemez kerítés használata nem megengedhető. Kerülendő a területen idegenül ható tömör sövénykerítések kialakítása.

Utcafronton kerülendő a drótkerítés vagy elemes drótkerítés alkalmazása.

KÖZTERÜLETEK KIALAKÍTÁSA

A közterületek kialakítása megléte, hiánya alapvetően befolyásolja egy település imázsát, hangulatát, megítélését. A településkép alakításában nagy szerepe van az utcák, járdák, terek burkolatának, az utcabútoroknak, a közvilágítás, közművek oszlopai kialakításának, minőségének, a zöldfelületeknek, növényzetnek. Különösen nagy gondot kell tehát fordítani a parkok, közterületek növényzetére, a növényfajok kiválasztására, az alkalmazásra kerülő utcabútorokra (kerékpártároló, padok, játszótéri elemek, lámpatestek stb..).

Az utcaképeket rendkívül pozitívan befolyásolják az utakat kísérő fasorok. Fontos lenne, hogy minden utca esetében gondot fordítsanak megfelelő út menti fásítás kialakítására is. Az utakat kísérő meglévő fasorokat mindenképpen meg kell őrizni, a hiányzó fákat, növényzetet pótolni kell.

Előtérbe kell helyezni a lombhullató fafajták telepítését és kerülni kell a tájidegen növények alkalmazását. Virágzó növények esetében is fontos az egységes megjelenés, lehetőség szerint egytípusú növényállomány valamint a hagyományos, falusi hangulatot teremtő virágok előnyben részesítése. Megfelelő növénytelepítéssel kedvezően befolyásolható a település egyes területeinek a megjelenése.

GÉPÉSZET, EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK, ANYAGHASZNÁLAT, REKLÁMOK, HIRDETÉSEK, ÁTÉPÍTÉSEK

Kerülendő a tájidegen anyaghasználat (deszkaborítású épületek, rönkházak)

Utcai homlokzaton (valamint lehetőség szerint utcáról látszó homlokzaton) kerülendő napelem, szerelt kémény, klímaberendezés kültéri egysége, antenna megjelenése.

Az utcafronton látható módon elhelyezett gépészeti elemek erősen rontják a településképet.

Ez ugyanúgy igaz a településeket behálózó légkábelek sokaságára is.

A gépészeti elemek elhelyezésére keressünk helyet kevésbé hangsúlyos homlokzatokon, félreeső helyeken, esetleg növényzettel takart helyeken.

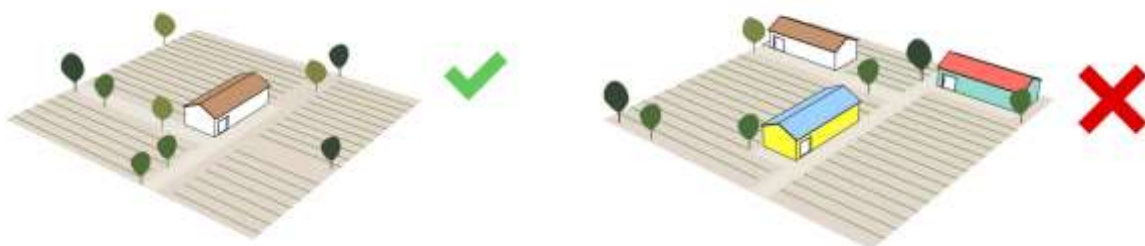
Az utcára kirakott hirdetőtáblák, cégérek, reklám felületek nagyban befolyásolják az utcaképet, ezért érdemes odafigyelnünk arra, hogyan hirdetjük szolgáltatásainkat. Fontos, hogy az egyes reklámokat, cégéreket, feliratokat a település arculatához, hangulatához illeszkedően helyezzék el az épületeken, kerítéseken.

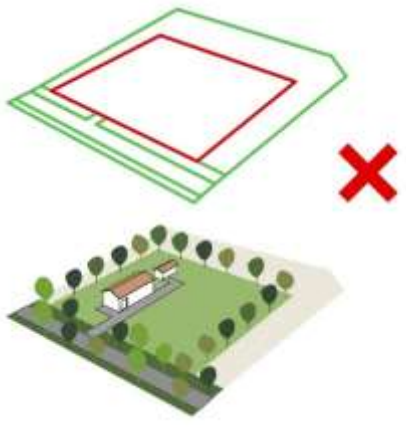
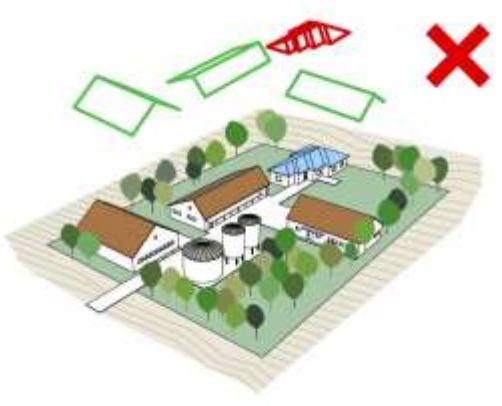
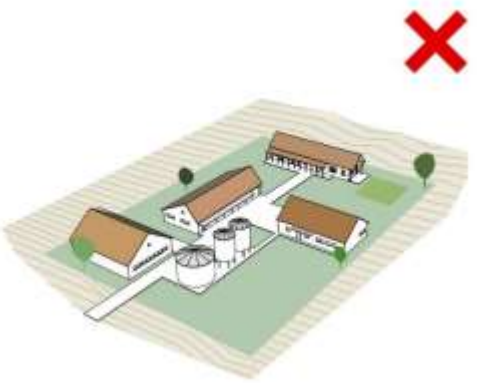
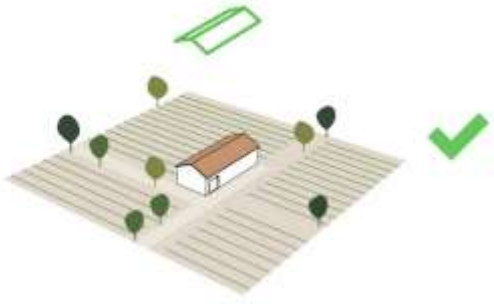
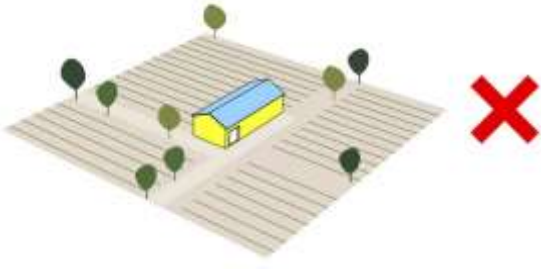
Az igényes, nem túl feltűnő, de jól észrevehető feliratok is elérhetik figyelemfelkeltő céljukat. A hirdetés lényege a tájékoztatás, ezt tehetjük utcaképbe illően is. A nagyméretű, túlzó reklám nem jár automatikusan nagyobb sikerrel.

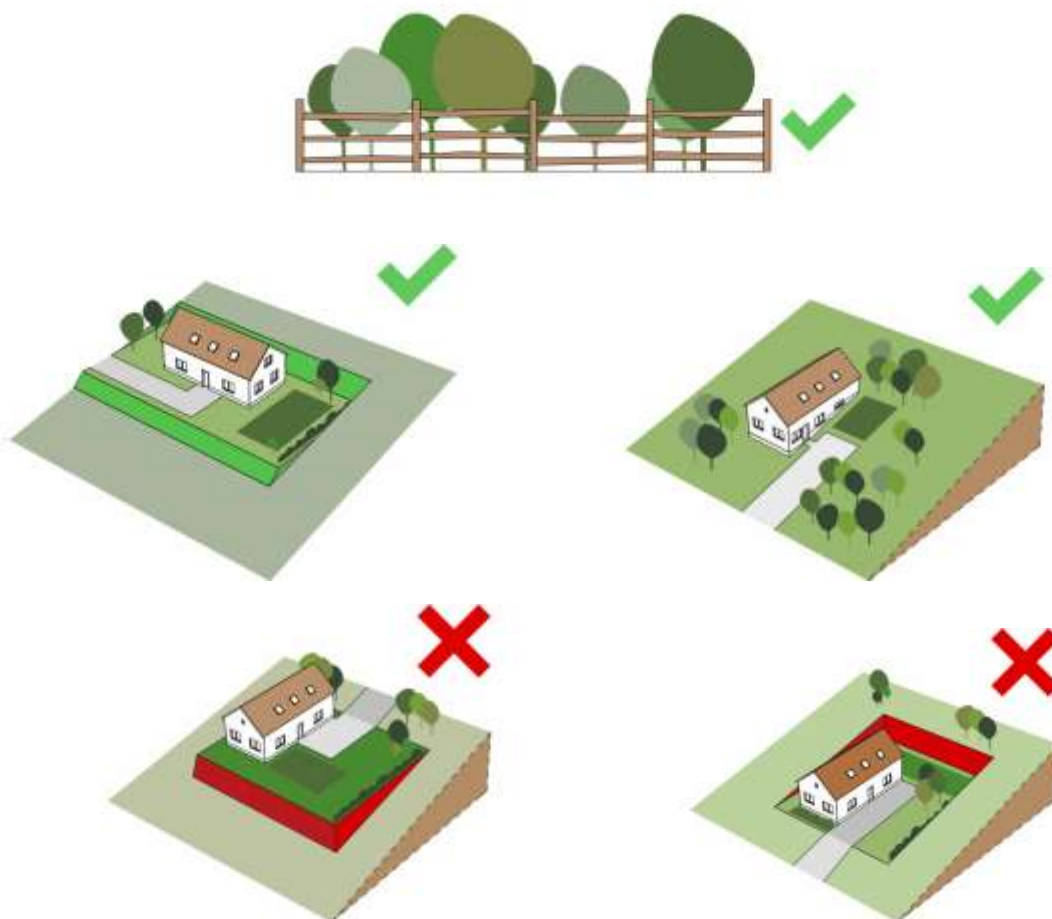
JAVASLATOK A BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEKRE

Az épületek kialakításának fő szempontjai: a terephez való illeszkedés, lehetőleg egyszintes kialakítás, egyszerű tömegformálás, természetes, természetes anyagok és színek használata.

A területen kerülendő a tájidegen fafajok, cserék telepítése.

Külterületen a táj sokszínűségét adó természetközeli élőhelyek az erdők, rétek, legelők fenntartása kiemelten fontos feladat. Meg kell tartani és lehetőleg növelni kell a vízfolyásokat, utakat kísérő erdősávok, ligetek területét. Törekedni kell arra, hogy az erdőterületek, rétek területei ne csökkenjenek.

A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról.

A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megővését.

Az esetleges külterületi fejlesztések során törekedni kell arra, hogy az újabb fejlesztési területek a már meglévő hasonló funkciójú területek közelében helyezkedjenek el, mert így a természet közeli területek kevésbé lesznek az esetleg káros hatások által érintve. Az új fejlesztési területek kialakítása, meglévő területek fejlesztése során kötelező telken belüli védőfásítással, védőerdők telepítésével kívánatos elősegíteni a fejlesztések tájba illesztését.

Az épületek színhasználata tekintetében nem kívánatos a rikító, harsány színek alkalmazása.

A szántók, rétek területén különös gondot kell fordítani a vizuális környezetszennyezés elkerülésére. Ezeken a területeken nem kívánatos a tájat elcsúfító mobil konténerek, lakókocsok kihelyezése, 'bódé' jellegű építmények megjelenése.

A tájfejlesztés feladata a hiányzó helyeken a fásítás pótlása és erdők telepítése. A növényzettelapításhoz a zöldterületalakítás esztétikai szempontjait is figyelembe kell venni. Fontos a természetes lágy vonalak növényzettel való kiemelése, kerülendő a merev fasorok alkalmazása. Az utak mentén elhelyezendő növényzet megjelenését csoportos telepítéssel kell lágyítani

Elsőrendű fontosságú a település táji megjelenésének védelme. Javasoljuk a meglévő, nagy kiterjedésű szántók táblaméreteinek csökkentését és a szegélyek, védőfásítások pótlását és új az utakat kísérő védőfasorok telepítését. Ezek alapvető fontosságúak a táj jellegének megőrzéséhez és a szélerózió elleni védelem szempontjából egyaránt. A tájrendezési és szabályozási terveken jelöltük a fasorok helyét. A rosszabb minőségű szántók erdősítése mindenképpen javasolt a külterületen.

Kortárs épületek

Kortárs épületek más településekről

Gazdasági épületek más településekről

Kerítések

Épület részletek

Növényzet telepítés, parkosítás

Igényes anyaghasználat

7 JÓ PÉLDÁK

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK, EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

Hidak, buszmegállók, utcabútorok, kutak, szobrok, keresztek, kápolnák, ravatalozó, szépen gondozott árkok...

IMPRESSZUM

BAKONYSZENTLÁSZLÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

www.bakonyszentlaszlo.hu

8431 BAKONYSZENTLÁSZLÓ, Vak Bottyán u. 1.

Telefon: (06-88) 573-110 email: jegyzo@bakonyszentlaszlo.hu

Polgármester: Sebestyén Vince

Megbízott főépítész: Gyárfás Henriett

gyarfasheni@gmail.com, gyarfasheni@ter-halo.hu

SZERKESZTETTE: Szabó Roland, Tér-Háló Terra Kft.

SZOVEG: Szabó Roland

FOTO: Szabó Roland Tér-Háló Terra Kft.

Bakonyszentlászló, 2018.

A kézikönyv a Lechner Tudásközpont sablonjai felhasználásával készült.

